

Cyngor Bwrdeistref Sirol Rhondda Cynon Taf

Strategaeth Toiledau Lleol

Mai 2019

Cynnwys

Cyflwyniad	Tudalen 3
Pam mae angen strategaeth arnon ni ar gyfer darparu cyfleusterau toiled?	Tudalen 3
Nodau'r strategaeth yma	Tudalen 5
Adolygu'r strategaeth	Tudalen 5
Sut cafodd y strategaeth yma ei datblygu?	Tudalen 6
Sut mae'n cyd-fynd â blaenoriaethau a chynlluniau eraill y Cyngor?	Tudalen 7
Pwy sy'n darparu toiledau cyhoeddus?	Tudalen 7
Lleoliadau mapio	Tudalen 9
Yr hyn a ddysgon ni o'r ymgynghoriad cyhoeddus 'Asesiad o Angen'	Tudalen 10
Yr hyn a ddysgon ni o'r ymgynghoriad cyhoeddus 12 wythnos	Tudalen 11
Yr hyn y mae modd i'r Cyngor ei wneud mewn ymateb i'r adborth	Tudalen 14
Amcanion a Chynllun Gweithredu i weithredu'r Strategaeth Toiledau Lleol	Tudalen 16
Opsiynau posibl sydd wedi'u hystyried a'u diystyru, gydag eglurhad	Tudalen 17
Data Demograffig ac Iechyd Ardal Bwrdeistref Sirol Rhondda Cynon Taf	Atodiad 1
Rhestr o ddarpariaeth bresennol y cyfleusterau sy'n eiddo i'r Cyngor	Atodiad 2
Canlyniadau'r Asesiad o Angen	Atodiad 3
Canlyniadau'r Ymgynghoriad Cyhoeddus	Atodiad 4

Cyflwyniad

Mae darpariaeth toiledau, a'u hygyrchedd, yn fater sy'n effeithio ar iechyd y cyhoedd. Mae modd i doiledau glân, hygyrch, sydd wedi'u lleoli mewn mannau fel canol trefi, parciau, llwybrau beicio a cherdded helpu i annog rhagor o bobl i fod yn ymarferol ac yn gorfforol weithredol. Mae'r buddion iechyd ac economaidd yn glir. I'r gwrthwyneb, efallai bydd toiledau sydd â dyluniad gwael, sy ddim yn cael eu cynnal ac sy wedi'u lleoli mewn mannau amhriodol yn creu awyrgylch o ddiystyrwch sy'n annog pobl i beidio â'u defnyddio. Mae'n bosibl bod diffyg cyfleusterau toiled digonol yn effeithio ar iechyd corfforol a meddyliol pobl, yn ogystal ag effeithio ar iechyd amgylcheddol ehangach y boblogaeth.

Mae toiledau cyhoeddus yn bwysig i bawb ac yn parhau i fod yn fater uchel ei broffil. Serch hynny, mae toiledau'n bwysicach fyth i rai grwpiau yn y gymdeithas, gan gynnwys pobl hŷn, pobl ag anableddau, pobl ag anghenion penodol (gan gynnwys cyflyrau meddygol penodol), menywod, plant a phobl ifainc, a'u teuluoedd. Mae modd i'r ddarpariaeth wael effeithio'n anghymesur ar y grwpiau yma, er enghraifft, rydyn ni'n deall bod darpariaeth wael yn cael effeithiau negyddol penodol ar bobl hŷn, gan fod rhai ohonyn nhw'n llai tebygol o adael eu cartrefi heb fod yn hyderus y bydd cyfleusterau digonol ar gael iddyn nhw. Mae modd i hyn gyfrannu at gynnydd yn lefelau unigedd cymdeithasol ac anweithgarwch, yn ogystal ag effeithio ar allu pobl i gynnal annibyniaeth ac urddas yn y dyfodol.

Er mwyn cyflawni dull strategol o ddarparu toiledau ledled Cymru, mae Deddf Iechyd y Cyhoedd (Cymru) 2017 yn ei gwneud yn ofynnol i awdurdodau lleol gyhoeddi strategaeth toiledau lleol ar gyfer eu hardaloedd.

Mae gan ddarpariaeth toiledau felly oblygiadau ar gyfer iechyd y cyhoedd ac unigolion, cludiant, atal troseddu, dylunio trefol, datblygiad economaidd a diwylliannol, a chydaddoldeb a hygyrchedd cymdeithasol. Mae'n ffactor bwysig o ran darparu amgylchedd sy'n addas i bawb sy'n ymweld â siopau, lleoliadau hamdden ac adloniant, cyfleusterau chwaraeon, parciau a mannau gwyrdd, a phawb sy'n teithio o gwmpas ein bwrdeistref ac sy'n ymweld â hi. Mae modd i doiledau effeithio ar gysur unigolion a theuluoedd sy'n ymweld â'n mannau cyhoeddus, a'u barn o'r ardal fel lle dymunol i ymweld â hi.

Pam mae angen strategaeth arnon ni ar gyfer darparu cyfleusterau toiled?

Mae'r strategaeth yma'n cyfrannu tuag at sicrhau toiledau hygyrch a glân lle bynnag y mae pobl yn byw, yn gweithio neu'n ymweld ag ef. Efallai bydd yr angen am ddarpariaeth yn cynyddu dros amser wrth i ddatblygiadau fynd rhagddyn nhw a thrwy groesawu ymwelwyr i'r ardal. Dyma amser manteisiol i bennu strategaeth ar gyfer hyrwyddo mynediad i gyfleusterau toiledau lle mae eu hangen.

Derbyniodd Deddf Iechyd y Cyhoedd (Cymru) 2017 Gydsyniad Brenhinol ym mis Gorffennaf 2017 ac mae'n dod ag ystod o weithredoedd ymarferol ynghyd ar gyfer gwella a diogelu iechyd. Mae Rhan 8 o'r Ddeddf yn cyflwyno darpariaeth toiledau, ac yn benodol strategaethau toiledau lleol.

Nod Rhan 8 yw sicrhau bod pob awdurdod lleol yng Nghymru yn asesu anghenion y gymuned o ran toiledau, ac yna'n ymgymryd ag ymagwedd strategol a thryloyw er mwyn diwallu'r angen hwnnw yn y modd gorau posibl. Yr effaith fwiadedig yw gwella'r broses o gynllunio darpariaeth fel bod unrhyw benderfyniadau o'r fath yn cael eu gwneud o fewn cyd-destun cyffredinol o ddiwallu'r anghenion sydd wedi'u nodi yn y cymunedau. Bydd ymagwedd strategol hefyd yn helpu i liniaru unrhyw effeithiau negyddol o ganlyniad i newidiadau i'r ddarpariaeth.

Er mwyn cyflawni hyn, mae'r Ddeddf yn gosod dyletswydd ar bob awdurdod lleol yng Nghymru i baratoi a chyhoeddi strategaeth toiledau lleol ar gyfer ei ardal. Bellach, mae gan yr awdurdod lleol gyfrifoldeb dros gyflawni'r canlynol:

- asesu anghenion y gymuned o ran toiledau, gan gynnwys cyfleusterau newid ar gyfer babanod a chyfleusterau newid i bobl ag anableddau;
- rhoi manylion o sut i ddiwallu'r angen a gafodd ei nodi;
- llunio strategaeth toiledau lleol; ac
- adolygu'r strategaeth, ei diweddarau a rhoi cyhoeddusrwydd i ddiwygiadau.

Rhaid i awdurdodau lleol baratoi a chyhoeddi'u strategaethau erbyn 31 Mai 2019. Dydy'r ddyletswydd i baratoi strategaeth toiledau lleol ddim yn ei wneud yn ofynnol i awdurdodau lleol ddarparu a chynnal toiledau cyhoeddus yn uniongyrchol. Rhaid i'r awdurdod lleol gymryd golwg strategol ar ba fodd sydd ganddo i ddarparu cyfleusterau, a sut bydd modd i'r boblogaeth leol ddefnyddio'r cyfleusterau yma. Ar ôl adolygu'r strategaeth, mae'n ofynnol bod Cyngor Bwrdeistref Sirol Rhondda Cynon Taf yn cyhoeddi datganiad o gynnydd.

Nod Deddf Lles Cenedlaethau'r Dyfodol (Cymru) 2015 yw gwella lles cymdeithasol, economaidd, amgylcheddol a diwylliannol Cymru. Mae gan sectorau cyhoeddus ddyletswydd i ystyried effaith hirdymor y penderfyniadau maen nhw'n eu gwneud. Mae'r Ddeddf yn rhoi egwyddor datblygu cynaliadwy yn ei lle sy'n dweud wrth gyrff cyhoeddus sut i gwrdd â'u dyletswydd o dan y Ddeddf. Mae'r egwyddor wedi'i ffurfio o bum ffordd o weithio i lywio sut y dylai gwasanaethau cyhoeddus weithio er mwyn cynnig darpariaethau ar gyfer pobl:

Hirdymor: Pwysigrwydd sicrhau cydbwysedd rhwng anghenion tymor byr a'r angen am ddiogelu'r gallu i ddiwallu anghenion tymor hir hefyd.

Atal: Sut mae modd i weithredu i atal problemau rhag digwydd neu waethygu helpu cyrff cyhoeddus i gyflawni eu hamcanion.

Integreiddio: Ystyried sut mae modd i amcanion lles y cyrff cyhoeddus effeithio ar bob un o'r nodau lles, ar eu hamcanion eraill, neu ar amcanion cyrff cyhoeddus eraill.

Cydweithio: Mae modd i gydweithredu ag unrhyw berson arall (neu wahanol adrannau yn y corff ei hun) helpu'r corff i fodloni ei amcanion llesiant.

Cynnwys: Pwysigrwydd cynnwys pobl sydd â diddordeb mewn cyflawni'r nodau llesiant, a sicrhau bod y bobl hynny'n adlewyrchu amrywiaeth yr ardal mae'r corff hwnnw'n ei gwasanaethu.

Cafodd sylw dyledus ei roi i'r pum dull o weithio sydd wedi'u nodi uchod wrth baratoi, adolygu, ymgynghori a chyhoeddi'r strategaeth yma.

Nodau'r strategaeth yma

Nod y strategaeth yma yw adolygu ansawdd a nifer y toiledau lleol ledled y fwrdeistref sirol. Ar ben hynny, mae'n bwriadu darparu neu hwyluso toiledau glân, diogel, hygyrch a chynaliadwy ar gyfer trigolion ac ymwelwyr mewn lleoliadau lle mae'r angen am gyfleusterau o'r fath wedi'i nodi.

Er mwyn cyflawni'r strategaeth yma, byddwn ni'n:

- nodi lefel bresennol y ddarpariaeth o doiledau cyhoeddus;
- dadansoddi canfyddiadau'r gweithgareddau asesiad o angen ar gyfer toiledau sydd ar gael i'w defnyddio gan y cyhoedd yn eu hardal;
- ystyried gofynion y boblogaeth gyffredinol;
- nodi'r anghenion ar gyfer grwpiau defnyddwyr penodol;
- nodi unrhyw fylchau yn y ddarpariaeth gyffredol;
- cefnogi mentrau Llywodraeth Cymru i wella gwybodaeth sydd ar gael am gyfleusterau toiledau;
- darparu gwybodaeth sy'n nodi'r camau y mae'r awdurdod lleol yn bwriadu eu cymryd i ddiwallu'r angen yma, ynghyd ag unrhyw wybodaeth arall y mae'r cyngor yn ei hystyried yn briodol.

Adolygu'r strategaeth

Bydd Cyngor Bwrdeistref Sirol Rhondda Cynon Taf yn paratoi adroddiad cynnydd dros dro sy'n nodi'r camau a gymerwyd yn unol â'r strategaeth bob dwy flynedd, gan ddechrau o ddyddiad y strategaeth ddiwethaf a gafodd ei chyhoeddi. Bydd yr adroddiad cynnydd dros dro yn cael ei gyhoeddi o fewn chwe mis i ddyddiad diwedd y cyfnod o ddwy flynedd. Yn dilyn cyhoeddiad y Strategaeth Toiledau Lleol ym mis Mai 2019, bydd yr adolygiad yn digwydd cyn diwedd Mai 2021 a'i gyhoeddi cyn diwedd mis Tachwedd 2021.

Bydd y strategaeth hefyd yn cael ei hadolygu o fewn blwyddyn o bob etholiad cyffredin ar gyfer yr ardal. Dyddiad yr etholiad nesaf yng Nghymru yw dydd Iau 5 Mai, 2022, Felly, y dyddiad olaf ar gyfer yr adolygiad yw 4 Mai, 2023. Os nad oes newidiadau i'r strategaeth yn dilyn yr adolygiad ôl-etholiad yna bydd Cyngor Bwrdeistref Sirol Rhondda Cynon Taf yn cyhoeddi datganiad cynnydd dros dro sy'n cwmpasu cyfnod o ddwy flynedd, gan gychwyn o ddyddiad yr etholiad diwethaf.

Caiff Cyngor Bwrdeistref Sirol Rhondda Cynon Taf adolygu'i strategaeth ar unrhyw adeg ac yn dilyn hynny mae rhaid iddo gyhoeddi datganiad o'r camau a gymerodd yn unol â'r strategaeth. Os, yn

dilyn adolygiad, bydd penderfyniad yn cael ei wneud i ddiwygio'r strategaeth, caiff strategaeth ddiwygiedig ei chyhoeddi ac yna adroddiad cynnydd dros dro ei baratoi sy'n cwmpasu'r cyfnod o ddwy flynedd o ddyddiad y cyhoeddiad.

Sut cafodd y strategaeth yma ei datblygu?

Cafodd sylw dyledus ei roi i ddata demograffig ac iechyd ardal Bwrdeistref Sirol Rhondda Cynon Taf. Mae hyn wedi'i nodi yn Atodiad 1.

Cafodd sesiynau ymgysylltu â gwasanaethau awdurdodau lleol eraill, grwpiau cymunedol a'r cyhoedd eu cynnal er mwyn deall yr hyn sydd ar gael ar hyn o bryd ac a oes modd llenwi unrhyw fylchau.

Roedd ymgynghoriad cyhoeddus am bedair wythnos rhwng 17 Hydref a 14 Tachwedd 2018. Nod yr ymgynghoriad oedd asesu anghenion y trigolion a phobl sy'n gweithio yn y Fwrdeistref Sirol, neu sy'n ymweld â hi. Roedd mecanweithiau ymgysylltu yn cynnwys:

- Ar-lein trwy wefan Cyngor Bwrdeistref Sirol Rhondda Cynon Taf a'r cyfryngau cymdeithasol
- Hysbysiadau a gohebiaeth drwy e-bost
- Trafodaethau wyneb yn wyneb mewn sawl lleoliad yn y cymunedau
- Ceisiadau am holiaduron ar bapur gan grwpiau a thrigolion.

Ymgysyllton ni â nifer o sefydliadau drwy anfon yr holiaduron atyn nhw yn uniongyrchol er mwyn iddyn nhw ymateb, gan gynnwys Grŵp Mynediad Rhondda Cynon Taf, RNIB, Cyngor i Bobl Fyddar Cymru, Cyngor Iechyd Cymuned Cwm Taf, Fforymau 50+ a Grŵp Cyngor i Bobl Hŷn Rhondda Cynon Taf, Panel Dinasyddion RhCT, Twristiaeth, Sefydliadau Trydydd Sector, Cynllun Cynnal y Cynhalwyr, Fforymau Siambrau Masnach a Busnes Canol Trefi, ac ati.

Llenwodd cyfanswm o 97 o bobl holiadur ac maen nhw wedi'u cynnwys yn y dadansoddiad. Mae'r rhain wedi cael eu defnyddio i lywio cynnwys y strategaeth yma.

Ar ran holl awdurdodau lleol Cymru, cysylltodd Cyngor Bwrdeistref Sirol Caerffili â'r holl fanwerthwyr cenedlaethol sy'n gweithredu ledled y wlad. Roedd hyn yn rhan o ymarfer cydweithredol ar draws Cymru i ganfod a fyddai'r busnesau yma'n fodlon i fod yn rhan o'r strategaeth trwy ganiatáu i bobl sydd ddim yn gwsmeriaid ddefnyddio'u cyfleusterau toiledau, gyda manylion yn cyfeirio'r cyhoedd atyn nhw drwy wefannau cenedlaethol a rhaglenni ffonau symudol; a hefyd yn cytuno i arddangos sticer sy'n nodi logo'r cynllun toiledau cenedlaethol. Roedd y canlyniadau'n siomedig. Doedd dim un o'r busnesau wedi gwirfoddoli i gynnig cyfleusterau toiled ar gyfer y cyhoedd ac i fod ar y map.

Cafodd ymgynghoriad cyhoeddus 12 wythnos statudol ei gynnal rhwng 4 Chwefror a 29 Ebrill ar Strategaeth Toiledau Lleol (drafft). Roedd y mecanweithiau ymgysylltu a'r sefydliadau yr ymgysylltwyd â nhw yn union yr un peth â'r ymgynghoriad cyhoeddus Asesiad o Angen. Cafodd sesiwn ymgysylltu â'r Pwyllgor Cyd-gysylltu â'r Gymuned ei gynnal, a chraffodd y Pwyllgor Materion Iechyd a Lles ar strategaeth ddrafft.

Llenwodd cyfanswm o 60 o ymatebwyr yr holiadur a chafodd yr ymatebion a ddaeth i law eu hystyried wrth lunio'r Strategaeth Toiledau Lleol.

Sut mae'n cyd-fynd â blaenoriaethau a chynlluniau eraill y Cyngor?

Er mwyn llwyddo, mae angen i'n strategaeth toiledau lleol integreiddio â blaenoriaethau a chynlluniau eraill sy'n bodoli eisoes fel Cynllun Corfforaethol y Cyngor 2016-2020 a Chynllun Lles Cwm Taf 2018-2023.

Mae'r Cyngor wedi ymrwymo i weledigaeth glir lle mae Rhondda Cynon Taf yn fwrdeistref sirol sydd â dyheadau uchel, yn hyderus ac yn hyrwyddo cyfleoedd i bawb, ac yn canolbwyntio ar dair blaenoriaeth: Economi - adeiladu economi gref; Pobl – hyrwyddo annibyniaeth a bywydau cadarnhaol i bawb; Lleoedd – creu cymdogaethau mae pobl yn falch o gael byw a gweithio ynddyn nhw. Mae modd i'r strategaeth toiledau lleol gyfrannu at hynny drwy gefnogi nifer o Amcanion Lles yng Nghynllun Corfforaethol 2016-2020 y Cyngor er mwyn gwireddu'r weledigaeth.

Mae Cynllun Lles Cwm Taf 2018-2023 yn cynnwys tri amcan: Cymunedau Ffyniannus – hyrwyddo cymunedau diogel, hyderus, cryf a ffyniannus sy'n gwella lles trigolion ac ymwelwyr ac sy'n adeiladu ar rinweddau ein cymunedau; Pobl Iach - helpu pobl i fyw bywydau hir ac iach a goresgyn unrhyw heriau; Economi Gref - tyfu economi leol gref gyda chlodiant cynaliadwy sy'n denu pobl i fyw, gweithio a chwarae yng Nghwm Taf; gydag amcan trawsbynciol o Fynd i'r Afael ag Unigrwydd ac Arwahanrwydd - byddwn ni'n defnyddio dulliau newydd er mwyn manteisio ar gryfderau ein cymunedau, gan gynnwys gwirfoddoli i fynd i'r afael â'r unigrwydd ac unigedd sydd, yn aml, yn bodoli o fewn llawer ohonyn nhw, mewn modd mwy effeithiol.

Mae'r cynlluniau yma'n pennu'r cyfeiriad strategol ar lefel ranbarthol a lleol. Mae'r strategaeth toiledau lleol yn ategu nifer o'r amcanion a nodau yma. Mae angen toiledau hygyrch, cyhoeddus ar bob un ohonon ni ar ryw adeg yn y lleoedd rydyn ni'n byw a gweithio ynddyn nhw, neu'r lleoedd rydyn ni'n ymweld â nhw, ac felly mae'r ddarpariaeth yn cyffwrdd ar bob rhan o wasanaethau'r Cyngor mewn rhyw ffordd.

Pwy sy'n darparu toiledau cyhoeddus?

Darpariaeth cyfleusterau toiled mewn adeiladau ar wahân fu'r model traddodiadol ar gyfer darparu cyfleusterau toiled lleol. Mae manteision yn gysylltiedig â darpariaeth sydd wedi'i lleoli mewn adeiladau sy'n bodoli eisoes lle bynnag y bo modd yn cynnwys lleihau achosion o ymddygiad gwrthgymdeithasol a fandaliaeth, a'r costau cysylltiedig.

Mae gan ddarparwyr masnachol mewn canolfannau manwerthu gydag oriau agor estynedig ac mewn lleoliadau adloniant ac atyniadau ymwelwyr rôl bwysig i'w chwarae wrth fodloni anghenion eu cwsmeriaid a'r cyhoedd yn gyffredinol. Bydd yr achos dros doiledau hygyrch i'r cyhoedd mewn amrywiaeth ehangach o adeiladau yn y gymuned yn cryfhau. Mae hyn yn denu ystod ehangach o bartneriaid posibl i'w rheoli a'u hariannu.

Dydy darparu toiledau lleol ar gyfer defnydd cyhoeddus ddim yn ofyniad statudol i awdurdodau lleol yng Nghymru. Efallai bydd angen i Gyngor Bwrdeistref Sirol Rhondda Cynon Taf gau cyfleusterau toiled traddodiadol, fel y mae nifer o awdurdodau lleol eraill wedi gwneud, o ganlyniad i doriadau ariannol o fewn llywodraeth leol. Nod y strategaeth yma yw lliniaru'r effeithiau posibl drwy gynyddu argaeledd cyhoeddus o doiledau mewn rhagor o gyfleusterau'r Cyngor a gweithio gyda'r sector preifat i helpu i hyrwyddo eu cyfleusterau.

Mae'r Cyngor wedi cadw a chynnal y ddarpariaeth bresennol o gyfleusterau toiledau cyhoeddus ledled y Fwrdeistref Sirol am dros bum mlynedd. Mae hefyd wedi buddsoddi dros £350,000 yn ystod y blynyddoedd diweddar i gynnal y ddarpariaeth bresennol. Dydy'r Cyngor ddim yn codi tâl ar gyfer defnyddio ein toiledau cyhoeddus.

Mae Cyngor Bwrdeistref Sirol Rhondda Cynon Taf wedi gwneud buddsoddiad sylweddol mewn cyfleusterau dros y ddwy neu dair blynedd diwethaf, gan gynnwys cyfleusterau yn Aberdâr, Tonysguboriau, Pen-y-graig, Tonpentre, Gorsaf Fysiau Pontypridd, Treherbert, y Porth a Threorci. Mae'r gwaith wedi cynnwys plastro waliau a gosod teils, gosod teils chwarel ar loriau, nwyddau ar y waliau (gosodiadau awtomatig ar gyfer sebon, dŵr a sychu dwylo), darparu unedau toiled lle mae'r seddi wedi'u cysylltu â'r gwaelod sy'n golygu hylendid gwell ac yn sicrhau nad oes modd eu fandaleiddio. Mae gwaith pellach wedi cynnwys drysau mewnol newydd ynghyd â system gloi awtomatig lle mae modd agor a chau'r cyfleusterau gan ddefnyddio cyfrifiaduron a ffonau symudol. Cafodd y waliau allanol eu paentio, ac mae arwyddion newydd wedi cael eu gosod. Mae'r buddsoddiad yma'n dangos ymrwymiad y Cyngor at fuddsoddi yn y pethau sy'n bwysig i'n cymunedau.

Nid dim ond awdurdodau lleol sy'n darparu cyfleusterau toiledau, ond mae darparwyr a dewisiadau eraill ar gael. Mae cyfuniad o'r rhain yn ffurfio rhan o'r strategaeth yma ac yn helpu i gyflawni'r camau a ddisgrifir yn hwyrach.

- **Eiddo'r Cyngor:** Yn cynnwys adeiladau pwrpasol sydd ar wahân gan ddarparu ardaloedd ar wahân ar gyfer Merched, Dynion, ac uned hygyrch, lle bynnag y bo modd, ar gyfer pobl anabl a chyfleusterau newid babanod. Y Cyngor sy'n gyfrifol am gynnal a chadw, rheoli a glanhau'r cyfleusterau yma.

Mae modd gweld manylion y cyfleusterau cyhoeddus wedi'u darparu gan y Cyngor [yma](#) Cyfeiriwch hefyd at Atodiad 2 am restr o'r ddarpariaeth bresennol o gyfleusterau sy'n eiddo i'r Cyngor.

O fewn cyfleusterau, swyddfeydd a mannau gwyrdd y Cyngor: Efallai y bydd cyfleusterau toiled ar gael i'r cyhoedd lle mae'r lleoliad, mynediad ac amgylchiadau unigol yn caniatáu hynny, er enghraifft mewn llyfrgelloedd, canolfannau chwaraeon a rhai swyddfeydd y Cyngor. Mae yna doiledau ar gael mewn rhai parciau a lleoliadau cefn gwlad. Mae hyn yn rhan o'r angen ehangach i sicrhau bod yr holl wasanaethau sydd ar gael yn hygyrch i bawb yn y gymuned.

- **Darpariaeth y sector masnachol / manwerthu:** Mae llawer o gyfleusterau toiled wedi'u darparu gan fusnesau masnachol a manwerthu wedi bod at ddefnydd cwsmeriaid yn unig neu'n bennaf. Mae rhai rheolwyr siopau yng nghanol y trefi yn deall bod pobl yn dod i mewn i ddefnyddio'r toiledau ac yn cydnabod bod modd i hynny arwain at bobl yn prynu nwyddau

tra eu bod nhw yno. Mae'r rhan fwyaf o atyniadau ymwelwyr a thwristiaeth a lleoliadau adloniant fel sinemâu yn darparu cyfleusterau toiled. Mae aelodau'r cyhoedd yn dibynnu ar gyfleusterau o'r fath.

- **Cynlluniau gwirfoddol trwy ddarparwyr preifat:** Roedd arolwg wedi'i gynnal dros Gymru gyfan ymhlith manwerthwyr cenedlaethol mwy o faint i geisio creu cytundeb mewn egwyddor bod modd i'r cyhoedd yn gyffredinol ddefnyddio'u cyfleusterau toiled. Gwrthododd y rhai a ymatebodd gytundeb o'r fath.

Mapio lleoliadau

Dyma ran bwysig o'n strategaeth gan y bydd yn sicrhau bod modd i bobl sydd angen defnyddio cyfleuster toiledau ddod o hyd i'r wybodaeth am leoliad, amserau agor, hygyrchedd a'r math o gyfleusterau sydd ar gael heb drafferth.

Bydd y lleoliadau sy'n cymryd rhan yn arddangos sticer mewn man amlwg, sy'n nodi bod y toiledau ar gael i'r cyhoedd. Bydd y sticer yn dangos y logo sydd wedi'i bennu gan Lywodraeth Cymru, fel sydd wedi'i ddangos isod.

Mae Cymdeithas Toiledau Prydain hefyd yn argymhell gosod arwyddion ar y tu allan yn nodi gwybodaeth fel oriau agor, gwybodaeth gyswllt ar gyfer adrodd problemau a'r cyfleusterau penodol a ddarperir y tu mewn, er enghraifft a oes cyfleusterau newid babanod ar gael.

Unwaith y byddwn ni wedi nodi'r toiledau sydd ar gael ar gyfer y cyhoedd, bydd y Cyngor yn paratoi'r data a'i gyhoeddi ar wefan y Cyngor. Bydd y data yn cynnwys lleoliad a nodweddion penodol y toiledau. Bydd y data hefyd ar gael drwy system Llywodraeth Cymru ac wedi'i chyfuno â manylion awdurdodau lleol eraill er mwyn creu rhestr genedlaethol ar gyfer y map "Lle". Porth daearyddol yw "Lle" sy'n gweithredu fel lleoliad ar gyfer data a gwybodaeth sy'n cynnwys sawl pwnc, ond yn bennaf am yr amgylchedd. Bydd "Lle" yn cynhyrchu mapiau Cymru gyfan yn seiliedig ar y data gan awdurdodau lleol y mae modd eu cyflunio i ganolbwyntio ar y darlun cenedlaethol, neu ar ardaloedd lleol. Bydd y data yn y map "Lle" ar gael fel gwasanaeth data agored sy'n hygyrch i bawb. Y ddolen i'r porth "Lle" yw: <http://lle.gov.wales/home?lang=cy>

O bryd i'w gilydd bydd y Cyngor yn adolygu ac yn diweddarau ystorfa ddata "Lle" Llywodraeth Cymru i sicrhau bod yr wybodaeth yn gywir ar gyfer cyhoeddwy'r canllawiau a mapiau, trigolion ac ymwelwyr.

Dydy Llywodraeth Cymru ddim wedi datblygu rhaglen ffôn symudol, gan nad oes modd i lawer o bobl ddefnyddio ffôn smart am nifer o resymau. Mae'n fwy priodol i ganolbwyntio ar sicrhau bod yr wybodaeth ar gael ar-lein trwy ystod eang o wefannau a thrwy ddulliau all-lein traddodiadol.

Er mwyn i ddata gael ei ystyried yn ddata agored rhaid iddo fod ar gael o dan drwydded agored. Yn y Sector Cyhoeddus, mae modd cyflawni hyn trwy gyhoeddi data o dan y Drwydded Llywodraeth Agored.

Gan fod y data sydd wedi'i gynnig gan awdurdodau lleol ar gael fel data agored, bydd modd i drydydd parti ei ail-ddefnyddio, naill ai'n uniongyrchol o wefan yr awdurdod lleol ei hun, neu drwy'r data cyfunedig tu ôl i'r map "Lle". Efallai bydd hyn yn cynnwys gwasanaethau mapiau ar-lein eraill, datblygwyr rhaglenni neu fuddiannau masnachol, yn ogystal â bod ar gael i'w aildefnyddio gan sefydliadau sector cyhoeddus eraill.

Bydd y data ar gael yn Gymraeg ac yn Saesneg. Bydd modd i'r cyhoedd weld a phori'r data fel y mae'n ymddangos ar wefan "Lle", er mwyn gweld Cymru gyfan neu edrych ar ardaloedd penodol.

Yr hyn a ddysgon ni o'r ymgynghoriad cyhoeddus 'Asesiad o Angen'

Dechreuodd ymgynghoriad cyhoeddus 'Asesiad o Angen' ym mis Hydref 2018 am gyfnod o bedair wythnos ledled Rhondda Cynon Taf. Roedd hyn yn cynnwys ymgysylltu â chymunedau ac ystod eang o bartïon â diddordeb er mwyn ystyried gofynion y boblogaeth gyffredinol, er mwyn ystyried anghenion grwpiau defnyddwyr penodol, er mwyn adolygu'r cyfleusterau toiled presennol, er mwyn nodi unrhyw fylchau yn y ddarpariaeth gyfredol, ac ati.

Roedd sawl dull ymgysylltu wedi'u defnyddio yn ystod yr ymgynghoriad gan gynnwys adborth gan y cyhoedd, y cyfryngau cymdeithasol, cynnwys ar-lein a negeseuon e-bost, arolygon a holiaduron, a phresenoldeb mewn lleoliadau yn y gymuned.

Mae canlyniadau llawn yr ymgynghoriad cyhoeddus i'w gweld yn Atodiad 3 y strategaeth yma.

Roedd amrywiaeth eang o gwestiynau ar gyfer yr ymatebwyr yn ymwneud a'r ardaloedd mwyaf poblogaidd i ymweld â nhw yn Rhondda Cynon Taf, amser yr ymweliad, manylion am y ddarpariaeth toiledau a chyfleusterau newid, atyniadau a pharciau. Yna roedd cyfres o ddatganiadau yn ymwneud â'r cyfleusterau lle'r oedd gofyn i ymatebwyr gytuno neu anghytuno â nhw.

Dyma rai o'r canfyddiadau allweddol o'r arolwg:

- Rodd 91% o'r sawl a ymatebodd yn drigolion Rhondda Cynon Taf.
- 'Annigonol' oedd barn gyffredinol yr ymatebwyr ynghylch y cyfleusterau mewn trefi a phentrefi, o'u cymharu â'r dewisiadau eraill ar gael, yn gynnar yn y bore, rhwng 9am a 6pm, yn ystod y nos, dydd Sul a Gwyliau Banc.
- O ran yr atyniadau a pharciau mwyaf poblogaidd i ymweld â nhw, noddodd yr ymatebwyr bod y ddarpariaeth yn 'ddigonol' yn ystod y dydd, ond yn 'annigonol' yn gynnar yn y bore a gyda'r hwyr. Cafodd y cyfleusterau newid ar gyfer plant ifainc a'r cyfleusterau newid i bobl ag anableddau eu pennu'n 'annigonol' yn ystod y dydd, a dim un ar gael yn gynnar yn y bore a gyda'r hwyr.
- Mae yna bryder ynghylch diogelwch wrth ddefnyddio toiledau cyhoeddus o ran cyfleusterau'n cael eu defnyddio ar gyfer ymddygiad gwrthgymdeithasol a gweithgareddau yn ymwneud â chyffuriau.

- Roedd y diffyg mewn cyfleusterau newid ar gyfer unigolion ag anabledau wedi'i godi, gyda sôn penodol mewn perthynas â phlant ac oedolion.
- Roedd ymatebwyr o'r farn fod dim digon o gyfleusterau toiledau cyhoeddus ar gael, a bod lleoliad y cyfleusterau yn anghyfleus.
- Nododd llawer o'r ymatebwyr nad oes digon o wybodaeth ar leoliad y cyfleusterau.
- Mae diffyg cyfleusterau wedi atal llawer o ymatebwyr rhag ymweld â rhai lleoliadau.
- Nododd yr ymatebwyr nad yw cyfleusterau ar agor ar yr adegau y mae eu hangen nhw.
- Roedd mwyafrif yr ymatebwyr o'r farn y dylai pobl ddim gorfod talu i ddefnyddio'r toiledau.

Gofynnion ni i'r ymatebwyr pa ddull byddai'n well gyda nhw o ran dod o hyd i'r toiledau a chyfleusterau newid agosaf pan fyddan nhw'n ymweld ag ardal. Dywedodd 64% o'r ymatebwyr fod yn well gyda nhw weld sticer neu boster yn cael ei arddangos yn ffenestr y lleoliad, a nododd 18% y byddai'n well gyda nhw gael ap ar eu ffonau symudol. Nododd 18% o'r ymatebwyr fod yn well gyda nhw ddewisiadau eraill. Roedd awgrymiadau'n cynnwys gwefan, cyfryngau cymdeithasol, arwyddion mewn lleoliadau amlwg, map toiled, papur newydd lleol, ac ati.

Gofynnion ni i'r ymatebwyr p'un a oedd eu hymateb i'r arolwg wedi cael ei ddylanwadu (yn gadarnhaol neu'n negyddol) gan yr amrediad o nodweddion gwarchoddedig fel sydd wedi'u nodi yn Neddf Cydraddoldeb 2010. Roedd y materion a ddaeth i'r amlwg yn cynnwys hunaniaeth rhywedd, ailbennu rhywedd, problemau'n ymwneud ag ystod o anabledau a materion iechyd, gallu rhieni â phlant i ddefnyddio'r cyfleusterau, materion yn ymwneud â chyfleusterau toiledau anabl yn rhy fach ar gyfer mynediad i gadeiriau olwyn, yr angen am declynnau codi ar bobl ag anabledau, ac ati.

Yr hyn a ddysgon ni o'r ymgynghoriad cyhoeddus 12 wythnos

Cafodd ymgynghoriad cyhoeddus ei gynnal ledled Rhondda Cynon Taf ym mis Chwefror 2019 am gyfnod o 12 wythnos. Roedd hyn yn cynnwys ymgysylltu â chymunedau ac ystod eang o bartïon â diddordeb i ymgynghori ar y Strategaeth Toiledau Lleol (drafft) oedd wedi cael ei llunio yn dilyn ymgynghoriad cyhoeddus Asesiad o Angen. Roedd nifer o gwestiynau yn yr ymgynghoriad cyhoeddus 12 wythnos gan gynnwys gofyn a oedd ymatebwyr o'r farn bod y strategaeth yn darparu gwybodaeth glir i helpu i ddeall pam mae camau gweithredu arfaethedig y strategaeth yn angenrheidiol, a ydyn nhw'n cytuno â'r camau gweithredu o dan Amcan 1 i wella a gwneud yn fawr o'r cyfleusterau presennol, a ydyn nhw'n cytuno â'r camau gweithredu o dan Amcan 2 i hyrwyddo cyfleusterau ychwanegol, priodol a hygyrch a darparu rhagor o wybodaeth os oedden nhw o'r farn bod rhywbeth ar goll o'r amcanion arfaethedig a chamau gweithredu ategol.

Roedd sawl dull ymgysylltu wedi'u defnyddio yn ystod yr ymgynghoriad gan gynnwys adborth gan y cyhoedd, y cyfryngau cymdeithasol, cynnwys ar-lein a negeseuon e-bost, arolygon a holiaduron.

Mae canlyniadau llawn yr ymgynghoriad cyhoeddus 12 wythnos i'w gweld yn Atodiad 4 y strategaeth yma.

Mae rhai o ganfyddiadau allweddol yr ymgynghoriad cyhoeddus i'w gweld isod:

- Roedd 92% o'r sawl a ymatebodd yn drigolion Rhondda Cynon Taf.

- Roedd 8% yn cynrychioli grŵp neu sefydliad lleol, roedd 7% yn Aelod Etholedig lleol, ac roedd 7% yn gweithio ym mwrdeistref Rhondda Cynon Taf.
- Roedd 72% o'r ymatebwyr o'r farn bod y strategaeth yn darparu gwybodaeth glir i helpu i ddeall pam mae camau gweithredu arfaethedig y strategaeth yn angenrheidiol, a nododd 25% eu bod nhw o'r farn bod y strategaeth yn gwneud hyn yn rhannol. Roedd esboniadau i ategu ymatebion i'r cwestiwn yma yn cynnwys cyfeirio at un cyfleuster toiledau cyhoeddus am ddim ym Mhontypridd yn unig sydd yn annigonol, sylwadau y dylai toiledau cyhoeddus gael eu darparu gan y cyngor bwrdeistref nid busnesau lleol ac eraill, pryderon nad oes modd i'r bobl sydd fwyaf tebygol o angen cyfleusterau weld yr wybodaeth ar-lein.
- Cytunodd 83% o ymatebwyr â'r camau gweithredu o dan Amcan 1 i wella a gwneud yn fawr o'r cyfleusterau presennol, ac roedd 17% wedi cytuno'n rhannol. Roedd rhesymau yn cynnwys sylwadau sy'n nodi bod y cyfleusterau presennol naill ai ar gau neu'n cau'n gynnar, dydy cyfleusterau caffi ddim bob amser yn fodlon i bobl ddefnyddio toiledau heb brynu unrhyw beth. Roedd ymholiad ynghylch pam y dylai busnesau lleol/y sector cyhoeddus dalu i ddarparu toiledau gan ystyried yr arian maen nhw'n ei dalu i'r cyngor yn barod, yn ogystal â phryder o ran anaddasrwydd dau bwrpas toiledau i'r anabl a chyfleusterau newid babanod. Roedd cais am oriau agor gwell toiledau yng nghanol tref Pontypridd ac arwyddion gwell i doiledau cyhoeddus presennol yng nghanol tref Pontypridd.
- Cytunodd 90% o ymatebwyr â'r camau gweithredu o dan Amcan 2 i hyrwyddo cyfleusterau ychwanegol, priodol a hygyrch, ac roedd 10% wedi cytuno'n rhannol. Mynegodd ymatebwyr bryderon y gallai toiledau sydd ar agor gyda'r hwyr gael eu defnyddio gan ddefnyddwyr cyffuriau a gallen nhw fod yn anniogel a chael eu fandaleiddio. Roedd pryderon am gyfleusterau sydd ar gael mewn trefi ar y penwythnos a gyda'r hwyr, anaddasrwydd dau bwrpas rhai toiledau i'r anabl a chyfleusterau newid babanod. Roedd cais am ddarpariaeth toiledau barhaol yng nghanol y dref, yn enwedig gyda'r hwyr.

Gofynnwyd i'r ymatebwyr a oes unrhyw beth ar goll o'r amcanion a champau gweithredu atebol, roedd rhai o'r ymatebion yn cynnwys; pryder am gyfleusterau newid ar gyfer oedolion a phlant hŷn anabl, defnydd o'r cyfryngau cymdeithasol i sicrhau y caiff aelodau o'r cyhoedd fynediad i'r toiledau ar unwaith, cais am ragor o gyfleusterau ar gyfer mamau ifainc a babanod a phobl anabl, mapio sefydliadau'r trydydd sector sy'n caniatáu mynediad i gyfleusterau, tâl i fusnesau lleol i ganiatáu i aelodau o'r cyhoedd ddefnyddio'u cyfleusterau, pryderon am ddarpariaeth larymau cyngor mewn toiledau i'r anabl, yn enwedig mewn lleoliadau pellaf.

Nododd dim un o'r ymatebwyr fod eu hymateb i'r arolwg wedi cael ei ddylanwadu (yn gadarnhaol neu'n negyddol) gan yr amrediad o nodweddion gwarchoddedig fel sydd wedi'u nodi yn Neddf Cydraddoldeb 2010.

Nododd 28% o ymatebwyr fod gyda nhw salwch neu broblem iechyd hirdymor, a nododd 22% fod gyda nhw anabledd.

Yn ystod yr ymgynghoriad cyhoeddus 12 wythnos, cafodd adborth ar y strategaeth ddrafft ei ddarparu gan Bwyllgor Cyd-gysylltu â'r Gymuned a Phwyllgor Materion Iechyd a Lles yr Awdurdod.

Ystyriodd Aelodau o Bwyllgor Cyd-gysylltu â'r Gymuned y strategaeth ddrafft a nodon nhw eu cwestiynau a'u sylwadau. Gwnaeth Aelod sylw am ddiffyg darpariaeth mewn rhai trefi a chymunedau a lle roedd darpariaeth, roedd Aelodau o'r farn eu bod yn annigonol am sawl rheswm.

Mewn perthynas â thoiledau mewn siopau megis archfarchnadoedd, roedd Aelodau o'r farn y gallai rhagor gael ei wneud i'w rhoi nhw wrth y fynedfa yn hytrach na llefydd cudd, gan gynnwys yng ngefn y siop.

Roedd Aelod o'r farn bod angen i eiddo hysbysebu bod gyda nhw'r cyfleusterau yma i'r cyhoedd gael gweld. Penderfynodd Aelodau o Bwyllgor Cyd-gysylltu â'r Gymuned gydnabod y Strategaeth Toiledau Lleol ddrafft, ac roedden nhw am i'w sylwadau gael eu hystyried wrth lunio'r strategaeth derfynol.

Derbyniodd Pwyllgor Materion Iechyd a Lles y Strategaeth Toiledau Lleol ddrafft a chefnogon nhw hi yn fras. O ran cyfleusterau newid babanod a thoiledau i'r anabl, roedd y niferoedd yn isel yn ôl Aelodau, a gallai rhagor gael ei wneud i annog y sector cyhoeddus a grwpiau eraill i weithio gyda'i gilydd i sicrhau bod y cyfleusterau yma ar gael lle mae angen amdany'n nhw. Cafodd sylw ei wneud am yr angen i gynyddu darpariaeth gyffredinol o gyfleusterau toiledau ledled y Fwrdeistref Sirol.

Cwestiynodd Aelod y ddarpariaeth o gyfleusterau toiledau ar gyfer achlysuron lleol a ph'un oes cymhareb o ran nifer y toiledau a phobl sy'n mynd i'r achlysur. Esboniwyd bod yna grŵp cynghori achlysuron, a dyma rywbeth fyddai'n dod o dan orchwyl y grŵp yma.

Nododd y Cadeirydd bwysigrwydd y cyfleusterau yma i breswylwyr y Fwrdeistref Sirol a chaiff gwybod bod yna ddarpariaeth toiledau mewn ardaloedd wneud gwahaniaeth i berson sy'n gadael ei dŷ, yn enwedig pobl â chyflyrau iechyd penodol. Bydd hyn, yn ei dro, yn cael effaith gadarnhaol ar eu lles. Roedd Aelodau yn teimlo'n gryf bod y diffyg o hysbysebu yn broblem gan nad yw nifer o breswylwyr yn effro i gyfleusterau sy'n cynnig i'r cyhoedd ddefnyddio'u darpariaeth toiledau. Gwnaeth Aelod sylw am hyrwyddo sticer Llywodraeth Cymru gyda logo toiled arno er mwyn sicrhau bod aelodau'r cyhoedd yn deall ei ystyr a bod croeso iddyn nhw ddefnyddio cyfleusterau mewn llefydd lle mae'r sticer yn cael ei arddangos.

Cododd Aelod broblem ynglŷn â lleoliad cyfleusterau mewn siopau gan y caiff hyn ei weld yn rhwystr i bobl. Roedden nhw o'r farn bod angen cynnal gwaith i annog siopau eu rhoi nhw wrth y fynedfa.

Daeth sylwadau i law mewn perthynas â chael rhagor o gyfleusterau toiledau ar gael mewn caffis, bariau, siopau, ac ati. Bydd hyn yn cynyddu nifer y bobl sy'n galw heibio i'r busnes er y bydd costau o ran darpar cyfleusterau a'u cynnal a chadw. Bydd angen trafodaeth gyda busnesau. Bydd darpariaeth toiledau well yn dda o ran nifer y bobl sy'n ymweld â chanol y dref a'r economi a datgloi potensial ein trefi.

Penderfynodd Aelodau'r Pwyllgor Materion Iechyd a Lles gydnabod y Strategaeth Toiledau Lleol ddrafft ac roedden nhw am i'w sylwadau gael eu hystyried wrth lunio'r Strategaeth derfynol.

Yr hyn mae modd i'r Cyngor ei wneud i fynd i'r afael â'r adborth

- **Sicrhau bod digon o gyfleusterau ar gyfer y boblogaeth leol:** Mae canol trefi yn lleoliadau poblogaidd wedi'u pennu gan yr asesiad o angen. Dyna'r prif hwb trafndiaeth ar gyfer pobl sy'n cyrraedd ar y trê neu ar y bws. Dylai darpariaeth felly ganolbwyntio ar yr ardaloedd y mae'r rhan fwyaf o bobl yn mynd iddyn nhw. Rhaid ystyried yr ardaloedd yma wrth adolygu datblygiadau yn y dyfodol yng nghanol trefi ac o'u cwmpas nhw.
- **Cyfleusterau sy'n hygyrch i bawb, ym mhob lleoliad ymarferol:** Bydd Cyngor Bwrdeistref Sirol Rhondda Cynon Taf yn hybu cyfleoedd cyfartal i ddarparu cyfleusterau addas, hygyrch ac effeithiol i bob rhan o'r gymuned heb unrhyw ragfarn.
- **Cyfleusterau sy'n addas ar gyfer y lleoliad:** Bydd darpariaeth y Cyngor ar gyfer pobl leol, siopwyr ac ymwelwyr yn bennaf, a hynny mewn ardaloedd prysur a rhai parciau mwy. Mae parciau yn denu trigolion a thwristiaid, ac mae rhai yn cynnwys manau chwarae i blant. Mae'n bosibl nad oes cyfleusterau eraill yn agos y mae modd i bobl eu defnyddio, wrth ddefnyddio'r parc. Yn gyffredinol, mae canolfannau siopa lleol yn cynnwys siopau adwerthu cymysg sydd, yn aml, yn fusnesau bach neu ganolig. Maen nhw'n ardaloedd lle mae pobl yn cael eu hannog i aros am beth amser.
- **Cyfleusterau hawdd eu cyrraedd gydag arwyddion da ynglŷn â chyfarwyddiadau ac arwyddion ynglŷn â gwybodaeth am gyfleusterau unigol:** Mae manylion lleoliadau toiledau'r Cyngor yn Atodlen 2 ac ar wefan Cyngor Bwrdeistref Sirol Rhondda Cynon Taf. Bydd y Cyngor yn gwella ymwybyddiaeth a gwybodaeth sydd ar gael am ddarpariaeth toiledau yn yr ardal trwy sicrhau bod yr wybodaeth sydd ar wefan y Cyngor a storfa data mynediad agored 'Lle' gyda Llywodraeth Cymru yn cael ei diweddarau.

Bydd y Cyngor yn ystyried arddangos sticer gyda logo toiled arno wrth fynedfeydd adeiladau'r Cyngor sydd ar agor i'r cyhoedd ac unrhyw fusnesau preifat sy'n cytuno â hyn.

Byddwn ni'n annog adeiladau darparwyr iechyd i gymryd rhan ac arddangos y sticer hefyd.

- **Darparu gwybodaeth ynglŷn â hygyrchedd:** Mae gwefan y Cyngor yn cynnwys gwybodaeth am gyfleusterau unigol ledled y fwrdeistref. Bydd yr wybodaeth yn cael ei diweddarau fel bod modd i'r Cyngor a phartïon eraill â diddordeb ei defnyddio. Byddwn ni hefyd yn diweddarau storfa data mynediad agored 'Lle' gyda Llywodraeth Cymru.
- **Darpariaeth o ran twristiaid:** Mae nifer y twristiaid a phobl nad ydyn nhw'n byw yn yr ardal sy'n ymweld â Bwrdeistref Sirol Rhondda Cynon Taf a'r atyniadau trwy gydol y flwyddyn yn golygu bod rhagor o alw am gyfleusterau toiledau. Dylai maint cyfleusterau fod yn addas ar gyfer nifer y bobl mae disgwyl iddyn nhw ddefnyddio'r toiledau heb eu gorlenwi neu heb orfod aros yn hir. Mae modd ystyried safon sy'n seiliedig ar ffigurau cyfrif nifer y cerddwyr lle bo hynny'n ymarferol. Mae modd i hyn lywio ystyriaethau os bydd angen rhagor o gyfleusterau toiledau ar adegau penodol.

- **Gwasanaethau gyda'r nos yn lleoliadau allweddol lle mae angen penodol wedi'i bennu:** Mae achosion o ymddygiad gwrthgymdeithasol, camddefnyddio cyffuriau, fandaliaeth a niwed graffiti ar gyfleusterau toiledau cyhoeddus y Cyngor wedi arwain at gloi'r rhan fwyaf o gyfleusterau yn gynnwys yn y nos. Mae cyfleusterau siopau a busnesau eraill fel arfer wedi'u cyfyngu i'w horiau agor oherwydd rhesymau diogelwch. Bydd materion o'r fath yn cael eu hystyried wrth gynnal adolygiadau yn y dyfodol.

Mae gwaith datblygu economi gyda'r nos a newidiadau mewn canol trefi yn golygu eu bod nhw'n hybiau hamdden ac adloniant yn ogystal ag yn hybiau adwerthu a masnachu.

Mae modd i dwf mewn economi gyda'r nos arwain at gynnydd o ran ymddygiad gwrthgymdeithasol sy'n gysylltiedig â chyffuriau ac alcohol. Nodir y dylai cyfleusterau sydd ar agor i'r cyhoedd fod yn agos i fannau cwrdd allweddol gyda'r nos er enghraifft safleoedd taccis, meysydd parcio, gorsafoedd trenau a gorsafoedd / safleoedd bysiau. Caiff darpariaeth cyfleusterau dros dro ei hystyried yn ystod achlysuron mawr ac ar adegau prysur yn bennaf.

- **Cyfleusterau glân sy'n cael eu cynnal yn dda:** Mae'r Cyngor yn cynnal ac yn glanhau cyfleusterau toiledau cyhoeddus. Mae pob cyfleuster cyhoeddus yn cael ei lanhau yn rheolaidd.
- **Dim tâl:** Fydd y Cyngor ddim yn codi tâl ar y cyhoedd i ddefnyddio cyfleusterau'r toiledau mewn adeiladau lle nad oes darpariaeth. Mae hawl gan ddarparwyr busnesau preifat godi tâl, os ydyn nhw o'r farn ei bod hi'n addas.
- **Cysylltu â Chynghorau Tref a Chynghorau Cymuned, grwpiau busnes a rhanddeiliaid eraill:** Bydd Cyngor Bwrdeistref Sirol Rhondda Cynon Taf yn gweithio gyda Chynghorau Tref a Chynghorau Cymuned a grwpiau cymunedol a gwirfoddol i archwilio sut i ddarparu cyfleusterau toiledau mewn cynifer o leoliadau â phosibl.
- **Sicrhau bod y nifer mwyaf o doiledau ar gael mewn partneriaeth:** Bydd y Cyngor yn gweithio gyda busnesau lleol i hyrwyddo defnydd o'i doiledau a bydd yn archwilio i opsiynau o gynyddu darpariaeth toiledau leol trwy noddi, hysbysebu a gweithio mewn partneriaethau.
- **Darpariaeth cyfleusterau toiledau digonol gan hyrwyddwyr / trefnwyr achlysuron untro:** Mae angen ystyried cyfleusterau toiledau digonol ar gyfer pobl sy'n mynychu achlysuron untro yn yr awyr agored, boed hynny trwy osod adeiladau dros dro neu drwy ddefnyddio cyfleusterau presennol yn lleoliad yr achlysur neu'n agos iddo. Rhaid i'r Cyngor gytuno â hyn. Mae'r Grŵp Cyngori Diogelwch Achlysuron yn darparu canllawiau ynglŷn â chyfleusterau toiledau dros dro ar gyfer trefnwyr achlysuron ac yn sicrhau eu bod nhw'n cydymffurfio â rheoliadau perthnasol. Bydd darpariaeth cyfleusterau sy'n diwallu anghenion penodol ynglŷn â chydaddoldeb yn cael eu hystyried.
- **Darpariaeth gynaliadwy o fewn y gyllideb sydd ar gael:** Bydd gwaith o ganlyniad i fuddsoddiad wedi cael ei gynnal ar saith toiled cyhoeddus ledled y Fwrdeistref Sirol ym

Mhontypridd, y Porth, Tonpentre, Aberdâr, Pen-y-graig, Treherbert a Threorci. Mae hyn yn ogystal â buddsoddiad o dros £310,000 mewn cyfnod o lai na dwy flynedd. Dyma d dangos ymrwymiad y Cyngor at fuddsoddi yn y pethau sydd o'r pwys mwyaf i'n cymunedau.

Amcanion a Chynllun Gweithredu i weithredu'r Strategaeth Toiledau Lleol

Mae'r ddau amcan canlynol wedi cael eu datblygu gyda chymau gweithredu ategol:

1. Gwella'r cyfleusterau presennol a gwneud yn fawr ohonyn nhw;

- Hybu cyfleoedd cyfartal i ddarparu cyfleusterau addas, hygyrch ac effeithiol i bob carfan o'r gymuned gan gynnwys cyfleusterau newid babanod a chyfleusterau newid i bobl anabl.
- Archwilio i'r opsiwn o arddangos sticer gyda logo toiled wrth fynedfeydd adeiladau cyhoeddus y Cyngor a busnesau preifat sy'n cytuno i gymryd rhan.
- Gweithio gyda Bwrdd Iechyd Prifysgol Cwm Taf a darparwyr gofal iechyd i'w hannog nhw i gynnig cyfleusterau i'r cyhoedd, cymryd rhan yn y cynllun mapio ac arddangos y sticer mewn adeiladau addas.
- Gwella ymwybyddiaeth a gwybodaeth sydd ar gael am ddarpariaeth toiledau yn yr ardal trwy sicrhau bod yr wybodaeth sydd ar wefan Cyngor Bwrdeistref Sirol Rhondda Cynon Taf a storfa data mynediad agored 'Lle' gyda Llywodraeth Cymru yn cael ei diweddarau.
- Archwilio darparu arwyddion gwell yn y cyfleusterau presennol.
- Adolygu camau gweithredu a safonau glanhau yn achlysurol i sicrhau darpariaeth effeithiol yn ôl adnoddau wedi'u dyrannu.
- Adolygu oriau agor cyfleusterau presennol gyda golwg ar archwilio oriau agor gwahanol lle bo hynny'n ymarferol.
- Gweithio gyda'r Heddlu, aelodau o'r cyhoedd, grwpiau cymunedol a phartïon eraill â diddordeb i sicrhau bod cyfleusterau mor ddiogel â phosibl.

2. Hybu cyfleusterau ychwanegol, addas a hygyrch;

- Archwilio i bob opsiwn sydd ar gael, gan gynnwys gweithio gyda'r sector cyhoeddus, grwpiau cymunedol a gwirfoddol a Chynghorau Tref a Chynghorau Cymuned i sicrhau bod rhagor o doiledau a chyfleusterau newid lleol ar gael lle mae galw amdanyn nhw.
- Gweithio gyda phartneriaid i wella darpariaeth toiledau sy'n agos i fannau cwrdd allweddol gyda'r nos, gan gynnwys safleoedd tacsï, meysydd parcio, gorsafoedd trenau, gorsafoedd a safleoedd bysiau.
- Sicrhau bod y Grŵp Cyngori Diogelwch Achlysuron yn parhau i ddarparu cyngor a chyfarwyddyd ynglŷn â darparu cyfleusterau toiledau addas a hygyrch dros dro mewn achlysuron i ddiwallu anghenion amrywiol y gymuned.
- Ystyried caniatáu i aelodau o'r cyhoedd ddefnyddio cyfleusterau toiledau ychwanegol am ddim yn adeiladau cyhoeddus y Cyngor.

Opsiynau posibl sydd wedi cael eu hystyried a'u diystyru, gydag esboniad

- **Polisiau gosod:** Mae modd i'r Cyngor ystyried opsiynau i gyflwyno cymal yng nghytundebau pryddesi sy'n golygu y byddai cytundeb pryddes yn cynnwys y gofyniad i gynnwys mynediad cyhoeddus i gyfleusterau toiledau pan fydd y Cyngor yn gosod eiddo i fusnes addas, er enghraifft caffi neu siop. Fodd bynnag, rydyn ni'n rhagweld y bydd tenantiaid, o bosibl, yn codi pryderon ynglŷn â glanhau, cynnal ac argaeledd os bydd gofyniad o'r fath yn cael ei gyflwyno. Mae'n bosibl y bydd hyn yn atal tenantiaid arfaethedig rhag ymestyn y bryddes.
- **Ardoll gyda'r nos:** Caiff y Cyngor archwilio i'r opsiynau a phwerau i godi tâl ar eiddo sydd â thrwydded alcohol hwyr. Fodd bynnag, ym mis Ebrill 2017 cafodd adolygiad Tŷ'r Cyffredin ei gynnal o'r ardoll. Arweiniodd hyn at awgrymu y dylai gael ei diddymu. Mae 8 Awdurdod Lleol yn unig yn Lloegr ac yng Nghymru wedi cyflwyno ardoll ers 2013. Mae un wedi'i diddymu ers hynny. Does dim ardollau presennol mewn grym yng Nghymru. Wnaeth yr ardoll ddim creu'r incwm disgwylidig, gan gynnwys ar ôl ei chyflwyno mewn ardaloedd gydag economi mawr gyda'r nos. Mae gan nifer o fusnesau drwyddedau hwyr ond maen nhw'n eu defnyddio yn anaml ar gyfer achlysuron penodol neu ar adegau penodol o'r flwyddyn. Rydyn ni'n deall i nifer o fusnesau wneud cais i newid yr oriau agor yn hytrach na thalu'r ardoll mewn ardaloedd lle cafodd yr ardoll ei chyflwyno. Cyn cyflwyno ardoll, bydd raid i ymgynghoriad a thrafodaethau gael eu cynnal gyda'r Heddlu a'r Comisiynydd Troseddau, a bydd raid cael cymeradwyaeth y Pwyllgor Trwyddedu a'r Cyngor. Mae rhaid i o leiaf 70% o'r incwm fynd tuag at yr Heddlu, caiff y 30% arall ei ddefnyddio gan yr Awdurdod Lleol. Mae rhaid i ddefnydd o'r ardoll fod yn unol ag amcanion penodol a rhaid eu cyhoeddi nhw bob blwyddyn. Mae modd cynnwys darpariaeth toiledau ar gyfer economi gyda'r nos o dan niwsans cyhoeddus. Serch hynny, bydd raid iddi fod yn rhan o nifer o fentrau sy'n gysylltiedig â lleihau'r nifer o droseddau, diogelwch y cyhoedd, ac ati a fyddai'n lleihau'r incwm sydd ar gael ar gyfer y swyddogaeth honno. Dydyn ni ddim o'r farn y bydd ardoll gyda'r nos yn opsiwn ymarferol ar gyfer Cyngor Bwrdeistref Sirol Rhondda Cynon Taf gan nad oes digon o fusnesau i greu digon o incwm i sicrhau bod ardoll yn werth chweil, a hynny gan ystyried y costau gweithredu, monitro a llunio adroddiadau ar gynllun o'r fath.
- **Amodau Cynllunio:** Mae'n bosibl y bydd gofyniad ar rai datblygiadau masnachol mwy fydd yn cynnwys caffis, tafarndai, siopau, adloniant, ac ati, fel amod cynllunio i ganiatáu i'r cyhoedd ddefnyddio unrhyw gyfleusterau toiledau sy'n cael eu hadeiladu yn yr adeilad. Serch hynny, does dim cymorth polisi ar lefel genedlaethol ar gyfer gosod amodau cynllunio i ganiatáu i'r cyhoedd ddefnyddio cyfleusterau toiledau mewn adeilad masnachol preifat. Byddai unrhyw amod o'r fath yn methu'r prawf bod rhaid iddi fod yn angenrheidiol gwneud y datblygiad yn dderbyniol o safbwynt cynllunio.

Atodiad 1 – Demograffig Ardal a Data Iechyd Bwrdeistref Sirol Rhondda Cynon Taf

Yr ardal:

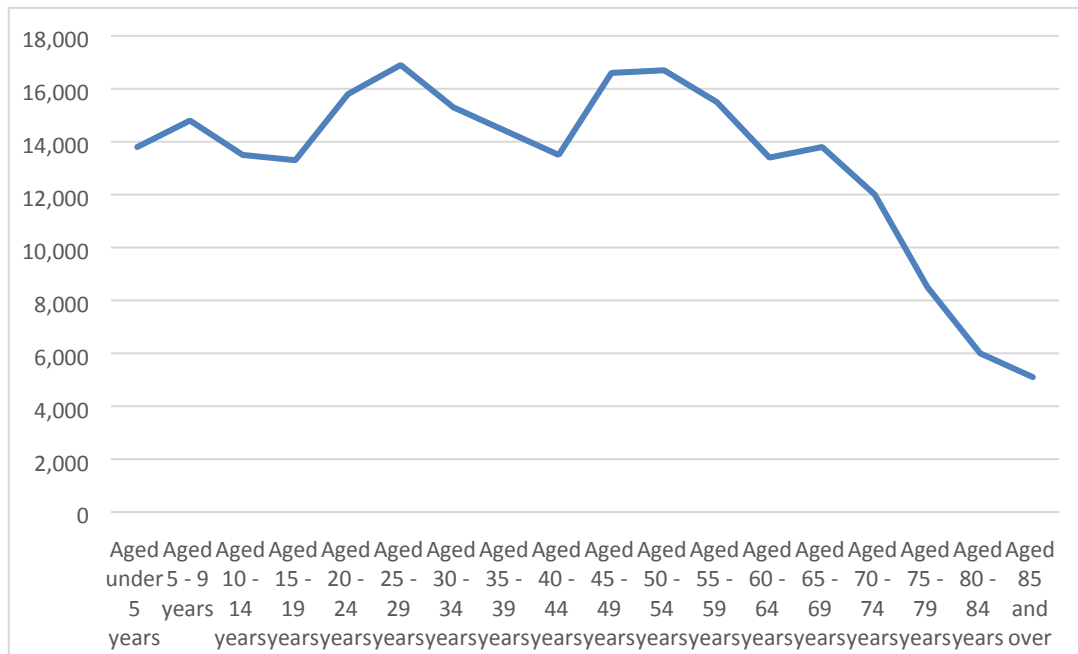
Rhondda Cynon Taf yw'r mwyaf Awdurdod Lleol ond un yng Nghymru, sef 424 cilometr², sy'n rhan o Gyfoedd De Cymru a Phrifddinas-Ranbarth Caerdydd. Cafodd y fwrdeistref sirol ei ffurfio ym 1996 yn dilyn diddymu sir Morgannwg Ganol. Daeth Cyngor Bwrdeistref Sirol Rhondda Cynon Taf i fodolaeth drwy uno cyn ardaloedd Morgannwg Ganol, sef Cwm Rhondda, Cwm Cynon a Thaf Elái (heblaw Creigiau a Phentyrch a gafodd eu hychwanegu at Gaerdydd). Mae'r sir yn cynnwys pum cwm: Cwm Rhondda Fawr, Cwm Rhondda Fach, Cwm Cynon, a Chymoedd Taf ac Elái. Mae Merthyr Tudful a Chaerffili i ddwyrain Rhondda Cynon Taf, Caerdydd a Bro Morgannwg i'r de, Pen-y-bont ar Ogwr a Chastell-nedd Port Talbot i'r gorllewin, a Phowys i'r gogledd. Ei threfi allweddol yw Pontypridd, Aberdâr, Llantrisant gyda Thonysguboriau, Aberpennar, Y Porth, Tonypany, Treorci a Glynrhedynog. Mae aneddiadau a threfi allweddol eraill yn cynnwys Pont-y-clun, Y Maerdy, Hirwaun, Llanharan a Thonyrefail.

Datblygodd yr ardal trwy ddarganfod a mwyngloddio glo Cymru o safon uchel i'w allforio yn bennaf. Tomenni glo a phennau pyllau dwfn oedd y dirwedd yn bennaf. Mae hanes yr ardal yn amlwg o hyd, gan iddo ddylanwadu ar gynllun aneddiadau lle mae rhesi o dai teras Fictoraidd sy'n golygu bod cymunedau'r Cymoedd wedi mabwysiadu golwg nodedig. Gan ystyried y dirwedd unigryw, mae cyfyngiadau topograffig sy'n gysylltiedig â theithio yn y rhanbarth. Mae rhwydwaith ffyrdd a rheilffyrdd wedi'i hen sefydlu yn yr ardal gan gynnwys y M4 i'r de, Blaenau'r Cymoedd A465 i'r gogledd a'r A470 trwy'r rhanbarth, yn ogystal â phrif drefi'r ardal sydd â chysylltiadau rheilffyrdd. Mae cynlluniau ar y gweill i wella hyn trwy greu Prifddinas-Ranbarth Caerdydd wedi'i chefnogi gan y system drafndiaeth Metro, fydd yn cynyddu cysylltiadau â'r rhanbarth a thu hwnt. Mae Llywodraeth Cymru wedi sefydlu Tasglu'r Cymoedd yn ystod y blynyddoedd diwethaf, fydd yn gweithio ochr yn ochr â Phrifddinas-Ranbarth Caerdydd i sicrhau bod y Metro yn cael effaith gadarnhaol ar y rhanbarth a'i fod yn hybu'r ardal fel lleoliad i dwristiaid.

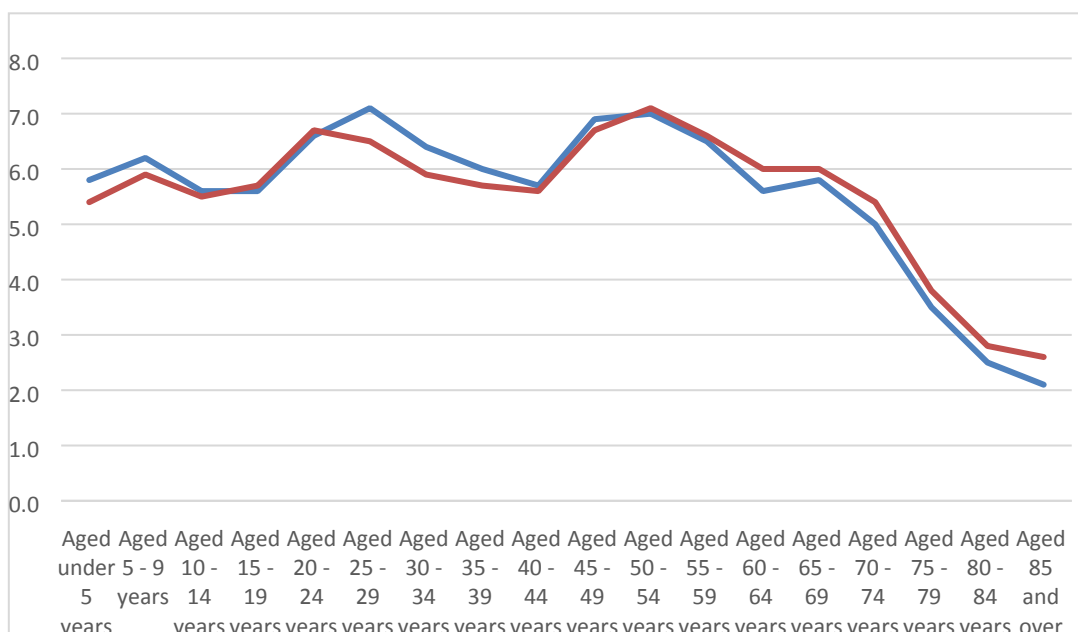
Poblogaeth Leol:

Amcangyfrif o boblogaeth y fwrdeistref sirol gyfan yn 2017 oedd 239,100. Mae disgwyl i'r cyfanswm yma gynyddu i 246,481 erbyn 2039. Bydd nifer y bobl sy'n 65 oed ac yn hŷn na hynny yn cynyddu'n sylweddol, gyda'r cynnydd mwyaf yn y rheiny sydd yn 85 oed a hŷn.

Mae'r graff isod yn dangos nifer y trigolion yn Rhondda Cynon Taf yn ôl bandiau oedran 5 mlynedd ar gyfer 2017.

Mae'r graff isod yn dangos canran poblogaeth Rhondda Cynon Taf (llinell las) yn ôl bandiau oedran 5 mlynedd, o'i chymharu â chanran Cymru gyfan (llinell goch) ar gyfer 2017.

Rhwng Ebrill 2017 a Mawrth 2018, rhoddodd Cyngor Bwrdeistref Sirol Rhondda Cynon Taf 6563 o fathodynau glas unigol o dan y meini prawf canlynol: Anabledau cerdded/symudedd parhaol – 6296, Anabledau cerdded dros dro – 53, Nam difrifol ar y golwg – 92, Nam gwybyddol – 93. Plant o dan 3 – 5, Lluoedd Arfog – 24.

Tlodi ac Amddifadedd

Yn Rhondda Cynon Taf a Chwm Taf fel rhanbarth, rydyn ni'n cydnabod bod yna ardaloedd sydd â lefelau uwch o amddifadedd. Mae sôn bod 36% o boblogaeth Cwm Taf yn byw mewn ardaloedd sydd ymhlith y 20% mwyaf difreintiedig yng Nghymru. Mae dwy o'r 10 ardal fwyaf difreintiedig yng Nghymru yn Rhondda Cynon Taf.

Y ganran o blant sy'n byw mewn tlodi yw 28% yn Rhondda Cynon Taf o'i chymharu â 24% ar gyfer Cymru gyfan.

Canran y bobl o oedran gweithio yn Rhondda Cynon Taf yw 62.4%, o'i chymharu â 61.5% ar gyfer Cymru gyfan. Mae 76.5% o boblogaeth Rhondda Cynon Taf yn economaidd weithgar, o'i chymharu â 76.3% o boblogaeth Cymru, gydag anweithgarwch economaidd ar 23.5% a 23.7% yn y drefn honno. Canran yr aelwydydd heb waith yn Rhondda Cynon Taf yw 20.9%, o'i chymharu â 17.5% ar gyfer Cymru gyfan (holl ddata).

Teithio:

O'r 104,400 o drigolion RhCT sy'n gweithio, mae 60,700 yn gweithio yn yr awdurdod, gyda 43,700 yn teithio allan o'r awdurdod a 18,500 ychwanegol yn dod i mewn i'r awdurdod i weithio. Mae swm net o 25,200 o weithwyr sy'n teithio allan o ardal yr awdurdod lleol.

Y lleoliad mwyaf poblogaidd o ran gweithwyr sy'n teithio allan o'r ardal yw Caerdydd, yna Pen-y-bont ar Ogwr, Caerffili, Casnewydd, Merthyr Tudful ac Abertawe.

Yn nhermau gweithwyr sy'n dod i mewn i'r ardal, mae'r rhan fwyaf ohonyn nhw'n dod o Gaerdydd, yna Caerffili, "ardaloedd eraill", Merthyr Tudful, Pen-y-bont ar Ogwr, Castell-nedd Port Talbot a Bro Morgannwg.

Y pellter cyfartalog y mae pobl gyflogedig yn teithio i'r gwaith yn Rhondda Cynon Taf yw 16.3 cilomedr. Mae'r ffigur yma yn llai na chyfartaledd Cymru (16.7 cilomedr).

Disgwyliad oes a disgwyliad oes iach:

Mae disgwyliad oes a disgwyliad oes iach (adeg geni) yn Rhondda Cynon Taf yn llai na chyfartaledd Cymru (gwrywod a menywod). Mae disgwyl i wrywod a menywod yn Rhondda Cynon Taf fyw o leiaf blwyddyn a hanner yn llai o'i gymharu â chyfartaledd Cymru. Mae gostyngiad mwy o ran nifer y blynyddoedd y mae disgwyl i wrywod a menywod yn Rhondda Cynon Taf fyw bywyd da. O safbwynt menywod, eu disgwyliad oes iach yw 3.8 blynedd yn llai, a 4.1 blynedd yn llai i wrywod. Canran yr

oedolion o oedran gweithio sy'n dweud bod gyda nhw iechyd da yn Rhondda Cynon Taf yw 71.7% sy'n is na chanran Cymru gyfan (75.9%).

Iechyd ac Ymddygiad Ffordd o Fyw:

Mae corff mawr o dystiolaeth sy'n amlinellu'r berthynas rhwng ymddygiad afiach a salwch, mewn perthynas â chlefyd cardiofasgiwlar, diabetes a strôc yn bennaf. Yn ôl amcangyfrif, mae'r prif ffactorau risg ar gyfer clefyd yn gyfrifol am 77% o'r marwolaethau cynnar a 51% o flynyddoedd mae pobl yn eu treulio'n sâl yn y DU. Ffactorau cyfrannu allweddol yw tybaco, pwysedd gwaed uchel, colesterol uchel, gordewdra ac alcohol. Mae tystiolaeth yn dangos pe bai gyda ni bedwar neu bum ymddygiad iach, byddai modd i ni leihau ein risg o ddiabetes a chlefyd cardiofasgiwlar o 69%, dementia o 58% a chanser o 33%. Yng Nghwm Taf, mae dim ond 11% o'r boblogaeth yn mwynhau pedwar neu bum ymddygiad iach.

Dyma'r pum ymddygiad iach:

- Dim ysmegu
- Cynnal pwysau iach
- Ymarfer corff rheolaidd yn unol â chanllawiau cenedlaethol
- Bwyta diet iach, sy'n cynnwys pum dogn o ffrwythau a llysiau y dydd
- Yfed alcohol yn unol ag argymhellion canllawiau cenedlaethol

Data o Arolwg Cenedlaethol Cymru 2017-18: Mae bwletin Population Health – Lifestyle yn dangos bod gan ganran uwch o oedolion yn Rhondda Cynon Taf (o'i chymharu â Chymru gyfan) dim ond un ymddygiad iach neu dim un o gwbl; yn weithgar am lai na 30 munud yr wythnos; yn ysmegu ac yn pwysu gormod neu'n ordew (BMI o 25+). O safbwynt thema debyg, mae canran is o oedolion yn Rhondda Cynon Taf (o'i chymharu â Chymru gyfan) yn bwyta pum dogn neu ragor o ffrwythau a llysiau ac yn weithgar am fwy na 150 munud yr wythnos. Mae data sydd ar gael hefyd yn dangos mai 41.7% yw'r ganran o oedolion sy'n bodloni canllawiau gweithgarwch corfforol yn Rhondda Cynon Taf, o'i chymharu â 53.2% yng Nghymru gyfan.

Mae canran y cleifion sydd ag amodau cronig yn ôl ardal glwstwr meddygfeydd yn Rhondda Cynon Taf ar gyfer 2016 yn y tabl isod:

Dangosydd	Gogledd Cwm Cynon %	Gogledd Cwm Rhondda %	Gogledd Taf-Elái %	De Cwm Cynon %	De Cwm Rhondda %	De Taf-Elái %	Bwrdd Iechyd %	Cymru %
Asthma	6.5	6.5	6.7	7.0	7.2	6.8	6.7	6.9
Pwysedd gwaed uchel	17.7	18.5	15.4	18.4	17.6	13.9	16.7	15.5
Clefyd Coronaidd y Galon (CHD)	4.2	4.6	3.5	4.0	4.0	3.3	3.9	3.8
Clefyd Rhwystrol Cronig yr Ysgyfaint (COPD)	2.9	3.2	2.2	3.9	2.8	1.5	2.7	2.2
Diabetes	7.7	8.1	7.2	8.3	7.8	6.4	7.4	7.0
Epilepsi	1.0	1.0	1.0	1.1	1.2	0.8	1.0	0.9
Methiant y Galon	1.0	0.9	0.8	1.5	0.8	0.6	0.9	1.0

<https://www.nomisweb.co.uk/reports/lmp/la/1946157398/report.aspx#tabrespop>

<http://www.eincwmtaf.cymru/SharedFiles/Download.aspx?pageid=182&mid=446&fileid=42>

Y Swyddfa Ystadegau Gwladol (2017):

<https://www.nomisweb.co.uk/query/construct/submit.asp?menuopt=201&subcomp=>

Y Swyddfa Ystadegau Gwladol (2017):

<https://www.nomisweb.co.uk/query/construct/submit.asp?menuopt=201&subcomp=>

Bwrdd Partneriaeth Gwasanaethau Cymdeithasol a Lles Cwm Taf (2018), *Asesiad o'r Effaith ar Gydraddoldeb Cynllun Rhanbarthol Cwm Taf 2018 – 23*. Cymru: Bwrdd Partneriaeth Gwasanaethau Cymdeithasol a Lles Cwm Taf [wedi'i gyrchu'n electronig ar 16/10/18]

Llywodraeth Cymru (2015), *Mynegrif Amddifadedd Lluosog ar gyfer Cymru 2014 Crynodeb Gweithredol wedi'i ddiwygio*. Cymru: Llywodraeth Cymru.

<https://public.tableau.com/views/PHOF2017LAHB-Diweddar/UHB-LAChart-Table?:embed=y&:showVizHome=no>

<https://www.nomisweb.co.uk/reports/lmp/la/1946157398/report.aspx#tabrespop>

StatsCymru 2017, Llywodraeth Cymru

<https://statscymru.llyw.cymru/Catalogue/Business-Economy-and-Labour-Market/People-and-Work/Employment/Commuting/commutingpatterns-by-welshlocalauthority-measure>

<http://www.eincwmtaf.cymru/SharedFiles/Download.aspx?pageid=182&mid=446&fileid=42>

Arsyllfa Iechyd Cyhoeddus Cymru (2017), *Fframwaith Deilliannau Iechyd y Cyhoedd*. Cymru: Iechyd Cyhoeddus Cymru

<https://public.tableau.com/views/PHOF2017LAHB-Diweddar/UHB-LAChart-Table?:embed=y&:showVizHome=no>

Bwrdd Iechyd Prifysgol Cwm Taf (2015), Un Ymddygiad Iach Arall, Adroddiad Blynyddol Cyfarwyddwr Iechyd y Cyhoedd 2015.

<https://gov.wales/docs/statistics/2018/180627-national-survey-2017-18-population-health-lifestyle-en.pdf>

<https://public.tableau.com/views/PHOF2017LAHB-Diweddar/UHB-LAChart-Table?:embed=y&:showVizHome=no>

Atodlen 2 – Rhestr o ddarpariaeth bresennol cyfleusterau'r Cyngor

Lleoliad (Math)	Oriau agor	Cyfleusterau			
		Gwryw	Benyw	Newid Babanod	Anabl (Allwedd Radar)
Lake Street, Glynrhedynog (Toiled Cyhoeddus)	9-5 dydd Llun – dydd Sadwrn; Ar gau bob dydd Sul a Gŵyl y Banc	Oes	Oes	Nac oes	Nac oes
Parc y Maerdy, Y Maerdy (Toiled Cyhoeddus)	9-5 dydd Llun – dydd Sadwrn; Ar gau bob dydd Sul a Gŵyl y Banc	Oes	Oes	Nac oes	Oes
Bridgend Square, Pentre (Toiled Cyhoeddus)	9-5 dydd Llun – dydd Sadwrn; Ar gau bob dydd Sul a Gŵyl y Banc	Oes	Oes	Oes	Oes
91 Tylacelyn Road, Pen-y-graig (Toiled Cyhoeddus)	9-5 dydd Llun – dydd Sadwrn; Ar gau bob dydd Sul a Gŵyl y Banc	Oes	Oes	Oes	Oes
Heol Pontypridd, Y Porth (Toiled Cyhoeddus)	9-5 dydd Llun – dydd Sadwrn; Ar gau bob dydd Sul a Gŵyl y Banc	Oes	Oes	Oes	Oes
Stryd Hannah, Y Porth (Toiled Cyhoeddus)	9-5 dydd Llun – dydd Sadwrn; Ar gau bob dydd Sul a Gŵyl y Banc	Oes	Oes	Oes	Oes
Stryd Dunraven, Tonypany (Toiled Cyhoeddus)	9-5 dydd Llun – dydd Sadwrn; Ar gau bob dydd Sul a Gŵyl y Banc	Oes	Oes	Nac oes	Oes
Stryd Bute, Treherbert (Toiled Cyhoeddus)	9-5 dydd Llun – dydd Sadwrn; Ar gau bob dydd Sul a Gŵyl y Banc	Oes	Oes	Oes	Oes
Oddi ar Heol yr Orsaf, Treorci (Toiled Cyhoeddus)	9-5 dydd Llun – dydd Sadwrn; Ar gau bob	Oes	Oes	Oes	Oes

	dydd Sul a Gŵyl y Banc				
Heol Ynys-hir, Ynys-hir (Toiled Cyhoeddus)	9-5 dydd Llun – dydd Sadwrn; Ar gau bob dydd Sul a Gŵyl y Banc	Oes	Oes	Nac oes	Nac oes
Gorsaf Fysiau Aberdâr, Duke Street, Aberdâr (Toiled Cyhoeddus)	9-5 dydd Llun – dydd Sadwrn; Ar gau bob dydd Sul a Gŵyl y Banc	Oes	Oes	Oes	Oes
Rhiw'r Mynach (Toiled Cyhoeddus)	9-5 dydd Llun – dydd Sadwrn; Ar gau bob dydd Sul a Gŵyl y Banc	Oes	Oes	Oes	Oes
Alexandra Terrace, Cwmaman (Toiled Cyhoeddus)	9-5 dydd Llun – dydd Sadwrn; Ar gau bob dydd Sul a Gŵyl y Banc	Oes	Oes	Nac oes	Nac oes
Oddi ar Kendon Court, Hirwaun (Toiled Cyhoeddus)	9-5 dydd Llun – dydd Sadwrn; Ar gau bob dydd Sul a Gŵyl y Banc	Oes	Oes	Nac oes	Nac oes
Stryd Rhydychen, Aberpennar (Toiled Cyhoeddus)	9-5 dydd Llun – dydd Sadwrn; Ar gau bob dydd Sul a Gŵyl y Banc	Oes	Oes	Oes	Oes
Gorsaf Fysiau Pontypridd (Toiled Cyhoeddus)	9-5 dydd Llun – dydd Sadwrn; Ar gau bob dydd Sul a Gŵyl y Banc	Oes	Oes	Oes	Oes
Depo Bysiau, Talbot Road, Tonysguboriau (Toiled Cyhoeddus)	9-5 dydd Llun – dydd Sadwrn; Ar gau bob dydd Sul a Gŵyl y Banc	Oes	Oes	Oes	Oes
Windsor Place, Ynys-y-bŵl (Toiled Cyhoeddus)	9-5 dydd Llun – dydd Sadwrn; Ar gau bob dydd Sul a Gŵyl y Banc	Oes	Oes	Nac oes	Nac oes
Hendrewen Road, Blaen-cwm (Troethfa)	24/7	Oes	Nac oes	Nac oes	Nac oes
Stryd y Nant, Blaenrhondda (Troethfa)	24/7	Oes	Nac oes	Nac oes	Nac oes
Heol y Fynwent, Y Maerdy (Troethfa)	24/7	Oes	Nac oes	Nac oes	Nac oes
Carne Street, Pentre (Troethfa)	24/7	Oes	Nac oes	Nac oes	Nac oes

Chepstow Road, Cwm-parc (Troethfa)	24/7	Oes	Nac oes	Nac oes	Nac oes
De Winton Street, Tonypandy (Troethfa)	24/7	Oes	Nac oes	Nac oes	Nac oes
Graig Terrace, Glynrhedynog (Troethfa)	24/7	Oes	Nac oes	Nac oes	Nac oes
Stryd Rees, Y Gelli (Troethfa)	24/7	Oes	Nac oes	Nac oes	Nac oes
Llyn Glyncornel, Llwynypia (Troethfa)	24/7	Oes	Nac oes	Nac oes	Nac oes
Main Road, Pont-y-gwaith (Troethfa)	24/7	Oes	Nac oes	Nac oes	Nac oes
Pont Rheola, Y Porth (Troethfa)	24/7	Oes	Nac oes	Nac oes	Nac oes
Sandybank, William Street, Ystrad (Troethfa)	24/7	Oes	Nac oes	Nac oes	Nac oes
Stag Square, Treorci (Troethfa)	24/7	Oes	Nac oes	Nac oes	Nac oes
Stryd yr Alarch, Pen-y-graig (Troethfa)	24/7	Oes	Nac oes	Nac oes	Nac oes
Heol y Fynwent, Trealaw (Troethfa)	24/7	Oes	Nac oes	Nac oes	Nac oes
Cadwgan Terrace, Trehafod (Troethfa)	24/7	Oes	Nac oes	Nac oes	Nac oes
Heol Ynys-wen, Ynys-wen (Troethfa)	24/7	Oes	Nac oes	Nac oes	Nac oes
Heol Gelligaled, Ystrad (Troethfa)	24/7	Oes	Nac oes	Nac oes	Nac oes
Main Road, Coed-elái (Troethfa)	24/7	Oes	Nac oes	Nac oes	Nac oes
Broadway, Pontypridd (Troethfa)	24/7	Oes	Nac oes	Nac oes	Nac oes
Heol y Dwyrain, Tylorstown (Troethfa)	24/7	Oes	Nac oes	Nac oes	Nac oes
Heol Pen-rhys/Pleasant View, Tylorstown (Troethfa)	24/7	Oes	Nac oes	Nac oes	Nac oes
St Albans Terrace, Tynewydd (Troethfa)	24/7	Oes	Nac oes	Nac oes	Nac oes

Atodlen 3 – Canlyniadau'r Aseiad o Angen

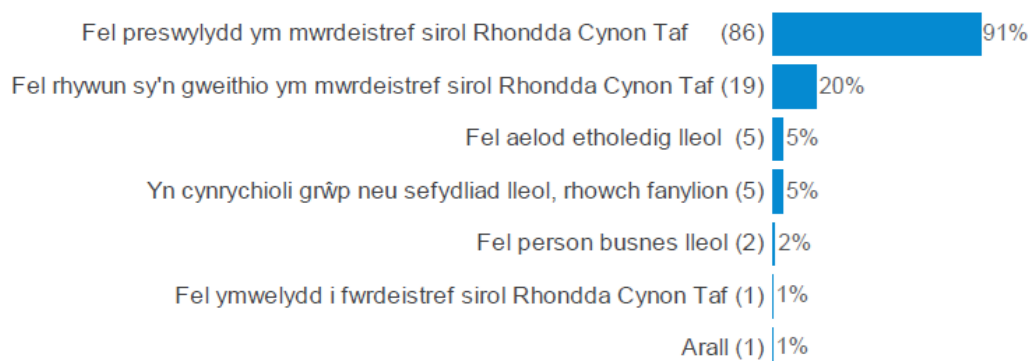
Strategaeth Toiledau 2018

Cafodd yr adroddiad yma ei lunio ar 18/12/18. Cwblhaodd 97 o atebwyr yr holiadur yma.

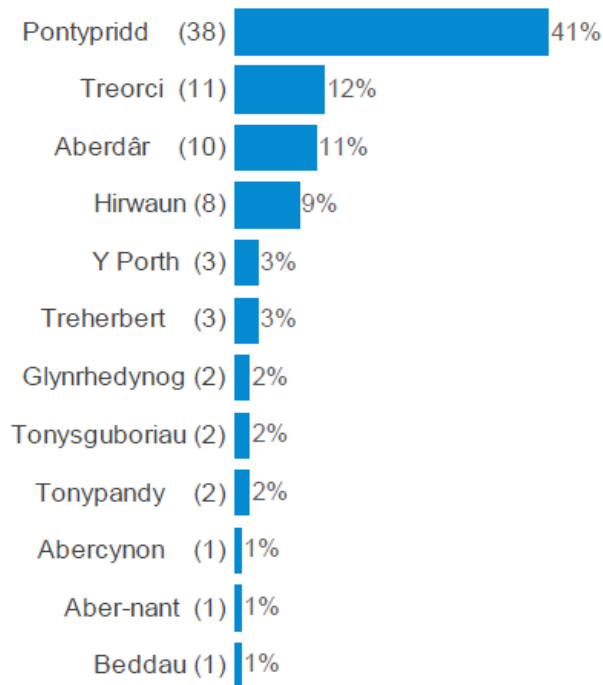
Mae'r adroddiad yma wedi cael ei hidlo i ddangos atebion 'Pob Atebwr'.

Mae'r siartiau canlynol wedi'u cyfyngu i'r 12 prif god. Mae rhestri wedi'u cyfyngu i'r 100 rhes ddiweddaraf.

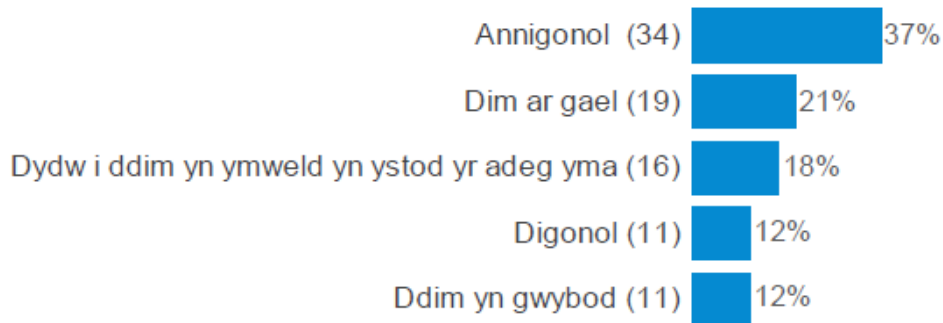
C1 Nodwch eich diddordeb yn yr ymgynghoriad hwn: (Dewiswch bob un sy'n berthnasol)

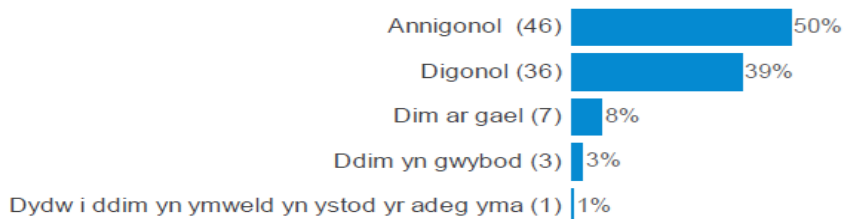
C2 Pa dref neu bentref ydych chi'n ymweld ag ef/hi gan amlaf o fewn bwrdesitref sirol Rhondda Cynon Taf? (Dewiswch un)

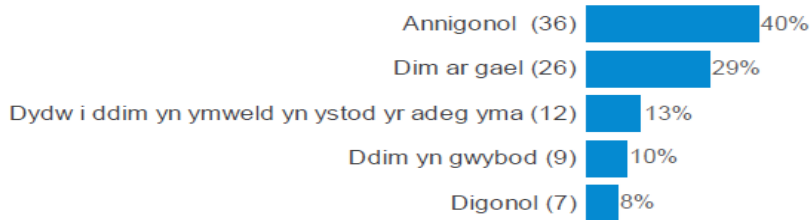
C3 Dydd Llun i ddydd Sadwrn (Ben bore (cyn 9am))

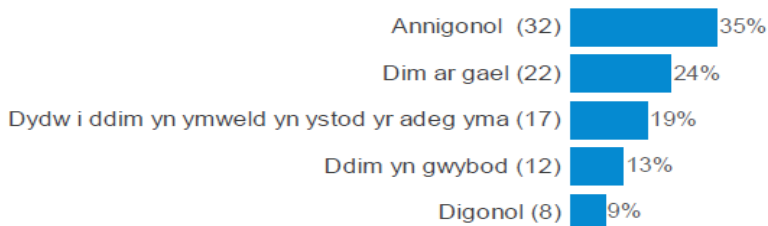
C3 Dydd Llun i ddydd Sadwrn (Yn ystod y dydd (rhwng 9am a 6pm))

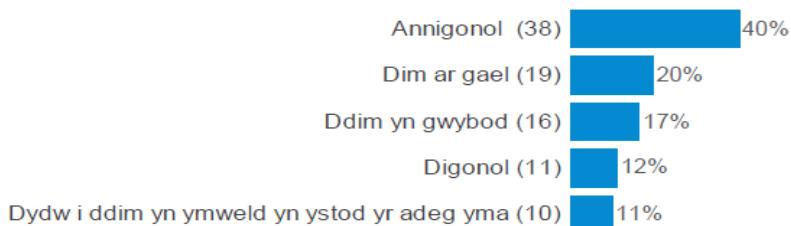
C3 Dydd Llun i ddydd Sadwrn (Gyda'r nos (ar ôl 6pm))

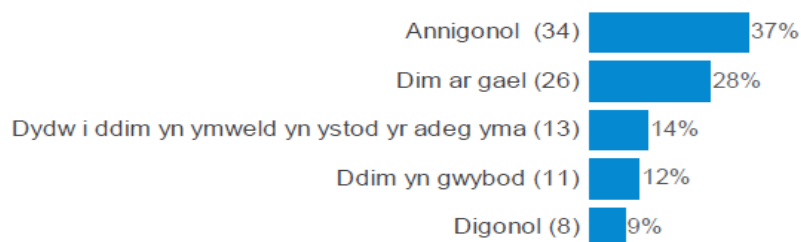
C4 Dydd Sul a Gwyliau Banc (Yn gynnar yn y bore (cyn 9am))

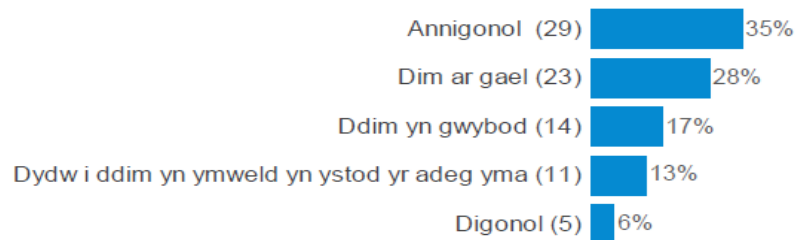
C4 Dydd Sul a Gwyliau Banc (Yn ystod y dydd (rhwng 9am a 6pm))

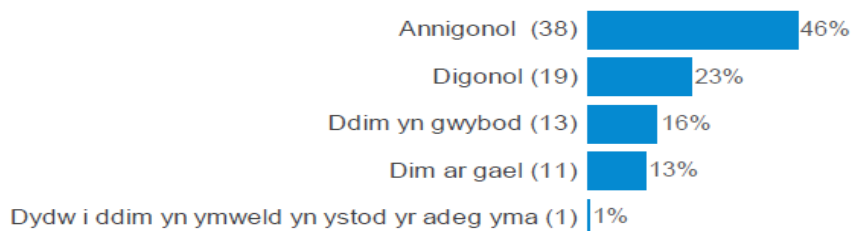
C4 Dydd Sul a Gwyliau Banc (Gyda'r nos (ar ôl 6pm))

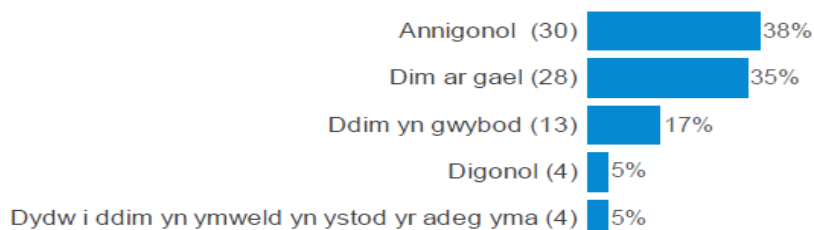
C5 Dydd Llun i ddydd Sadwrn (Ben bore (cyn 9am))

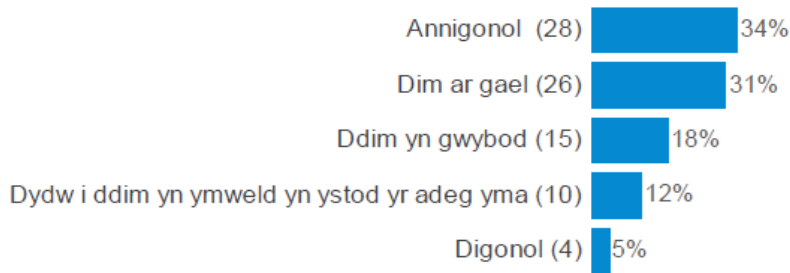
C5 Dydd Llun i ddydd Sadwrn (Yn ystod y dydd (rhwng 9am a 6pm))

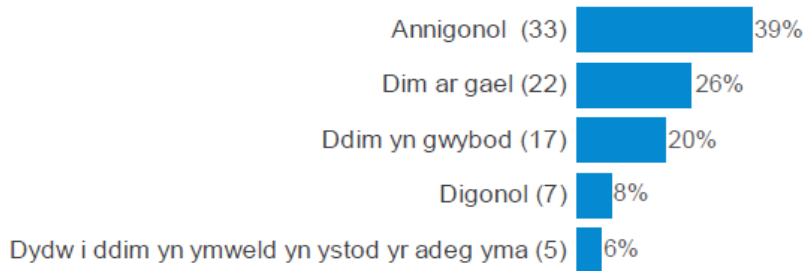
C5 Dydd Llun i ddydd Sadwrn (Gyda'r nos (ar ôl 6pm))

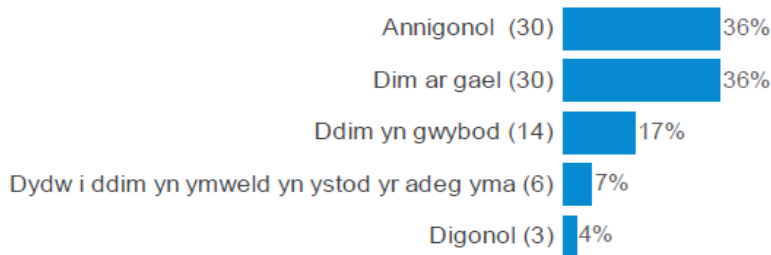
C6 Dydd Sul a Gwyliau Banc (Ben bore (cyn 9am))

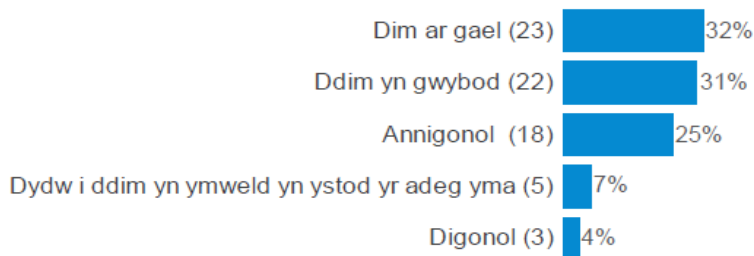
C6 Dydd Sul a Gwyliau Banc (Yn ystod y dydd (rhwng 9am a 6pm))

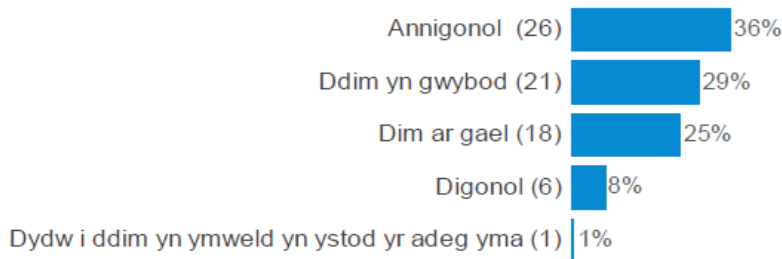
C6 Dydd Sul a Gwyliau Banc (Gyda'r nos (ar ôl 6pm))

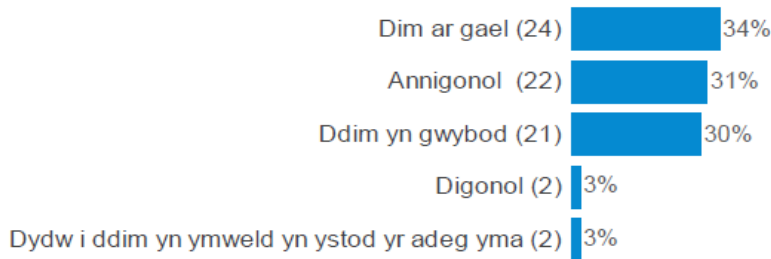
C7 Dydd Llun i ddydd Sadwrn (Ben bore (cyn 9am))

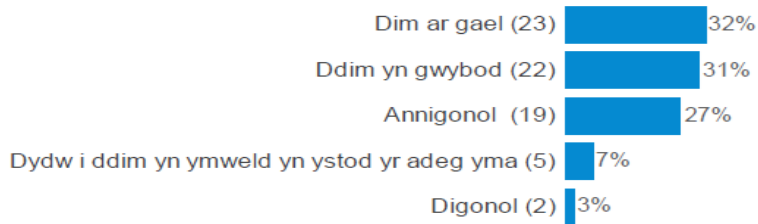
C7 Dydd Llun i ddydd Sadwrn (Yn ystod y dydd (rhwng 9am a 6pm)

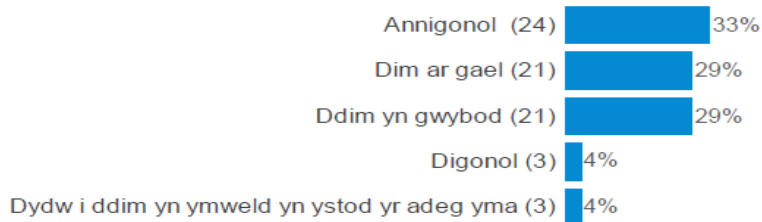
C7 Dydd Llun i ddydd Sadwrn (Gyda'r nos (ar ôl 6pm))

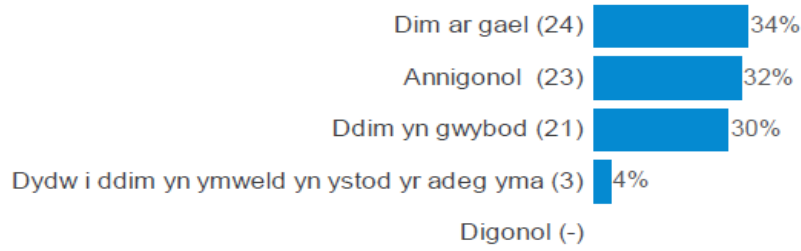
C8 Dydd Sul a Gwyliau Banc (Ben bore (cyn 9am))

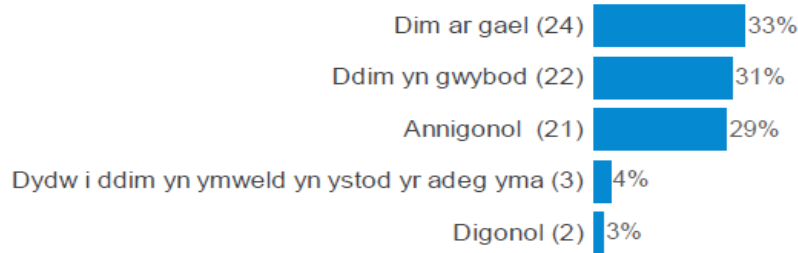
C8 Dydd Sul a Gwyliau Banc (Yn ystod y dydd (rhwng 9am a 6pm)

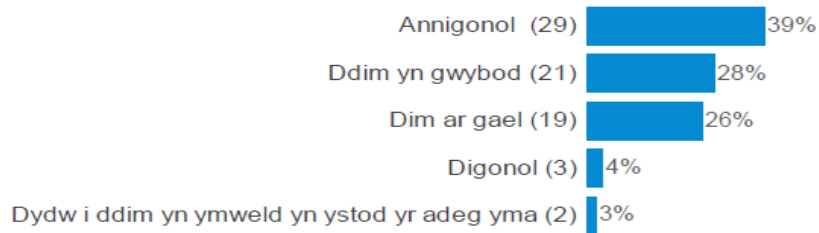
C8 Dydd Sul a Gwyliau Banc (Gyda'r nos (ar ôl 6pm))

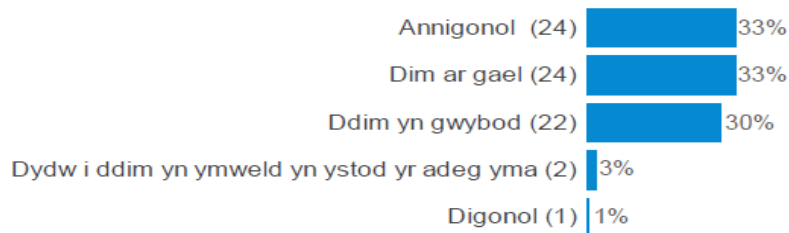
C9 Dydd Llun i ddydd Sadwrn (Ben bore (cyn 9am))

C9 Dydd Llun i ddydd Sadwrn (Yn ystod y dydd (rhwng 9am a 6pm)

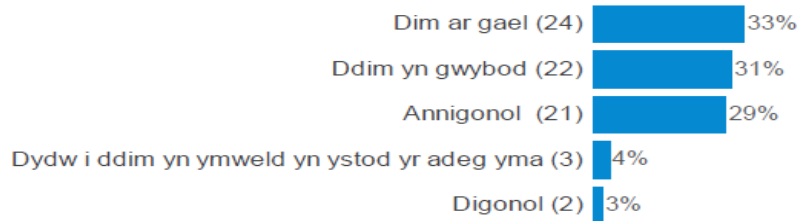

C9 Dydd Llun i ddydd Sadwrn (Gyda'r nos (ar ôl 6pm))

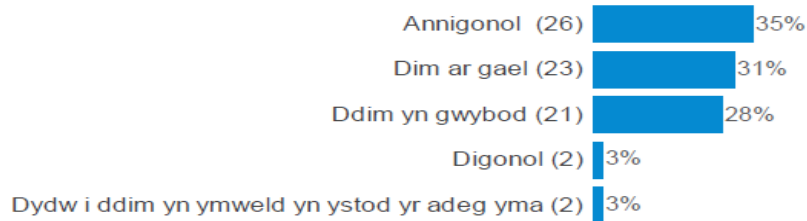

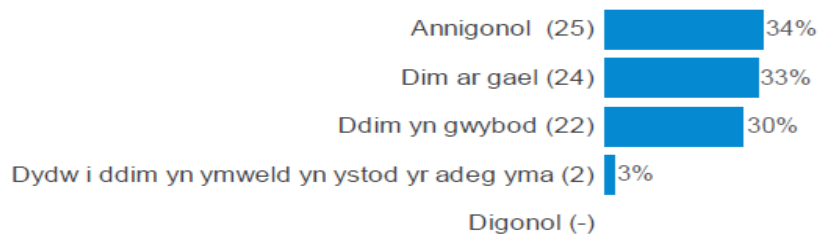
C10 Dydd Sul a Gwyliau Banc (Ben bore (cyn 9am))

C10 Dydd Sul a Gwyliau Banc (Yn ystod y dydd (rhwng 9am a 6pm)

C10 Dydd Sul a Gwyliau Banc (Gyda'r nos (ar ôl 6pm))

C11 Rhowch fanylion am unrhyw gyfleusterau toiled neu newid o ansawdd da sydd ar

gael yng nghanol y dref neu bentref yr ydych yn ymweld ag ef gan amlaf.

Marks and Spencer Store, toilets, disabled toilets and baby change available, open during hours of store.

Does unman addas ar gyfer plentyn anabl.

Monk st and Aberdare bus station

None available

There are none. The only ones I know of are St David's Cardiff, Sarn Services and Folly Farm. My child is 11 & is in nappies. It really puts a strain when doing the simplest of things, going out for a meal, shopping etc

No good qualities

C11 Rhowch fanylion am unrhyw gyfleusterau toiled neu newid o ansawdd da sydd ar

gael yng nghanol y dref neu bentref yr ydych yn ymweld ag ef gan amlaf.

Macdonalds or asda is the only place with them. None down the lower end by dominoes etc

None that I know of

None

The toilets that are at the top of Victoria square are very good but may not be suitable for wheelchairs etc. The ones by the bus station are ok but very narrow and so are difficult for persons with mobility issues.

The only toilets that are available in pontypridd for the public is next to the lido. This is great if your already around by the lido.

There is toilet in the park with one cubicle but it is at least 5 minutes (depending where you are in the centre) walk from the town centre.

none

I never really know where to use. The private ones are cleanest (market etc). None are suitable though when I go out with my son who needs support.

The only provision in Pontypridd

Insufficient and none available during bank holidays How can visitors to the county borough have access to these when they do not open This reflects badly on the council

There are none

The market has good facilities but charges 20p to use them. I also use the toilet and changing facilities by the play area in the park but only because I have a radar key. It's usually very cold, not very clean and smelly though.

None

There are not any good quality changing facilities within the town.

Toiledau ger Lido Pontypridd

Bradley's in aberdare. Public toilets are a disgrace and shops won't let you use the toilet unless you are a customer.

N/A

The main toilet is of good toilet but needs some TLC

Dunraven Street toilets are fine for able bodied people during daytime hours but disabled facilities poor. Only open 9am-5pm

I mainly use the toilets in the indoor market but they aren't open all the time either that or I use Costas but you need to buy something to use them

no issues

doesn't really use them

one outside treorchy library is good

good that new ones being done at treorchy library

good one being built next to treorchy library

Aberdare always very good below Victoria hall

treorchy library toilets opposite are good

none available but new toilets on the way

none

market toilets ok bus station facility is ok less clean as the day goes on

bus station ok

st catherines church ynysangharad park indoor market

C11 Rhowch fanylion am unrhyw gyfleusterau toiled neu newid o ansawdd da sydd ar

gael yng nghanol y dref neu bentref yr ydych yn ymweld ag ef gan amlaf.

indoor market and ponty park facilities are good when open

market facilities are clean but need work

bus station and park facilities are clean

difficult to find use market which is ok

there are no facilities of good quality or good access premenopausal woman need frequent toilet stops

we walk the bypass frequently there are no toilets available on the bypass anywhere. also I walk my dog in the local area if I could go to the toilet during the walk I would walk for much longer. I frequently dash behind the hedge for a wee it is only a matter of time before I get caught. embarrassing that will

be. The ship inn has toilets but it is uncomfortable just going in there for a wee as I have to take my dog in there with me as he is a terrier and cant be trusted being tied up. (the pub is not really dog friendly either). The woodland walk garden centre is not open in evenings when I mostly walk also they do not allow dogs in. The crown inn do not let dogs in either in the evenings again its embarrassing to

only go in for a wee. the carpenters and cross in do allow dogs in but again its embarrassing just for a wee

no good toilet facilities or changing facilities in Hirwaun at all primarily provided by traders in the area like m and s Tesco llantrisant leisure centre is also useful but a bit far

Penderyn. Community Centre have a disabled toilet and baby changing facilities available but these are presently only available when the centre is open.

Don't know of any changing facility's. But hirwaun has the best public toilets that are available

The privately owned toilet facilities are all there are, which you have to pay for. Although they are trying their best to provide a good service it is not always the best

Only toilet available in town centre is the market toilets that you have to pay for

Garth Owlg campus

There are no 'good quality' public facilities. Most pubs & restaurants are decent quality Penaluna's famous fish and chips high street

Na

Free toilet facilities Sainsbury Supermarket Charged Toilet the Indoor Market Free the Bus Station

Elsewhere you either have to pay like in cafe's or Public Houses

Bus Station Pontypridd

Ty Bach unigol talu i fynd mewn, sydd ar gael drwy'r amser, ac mae'r Ganolfan Hamdden ar gael, ac ar agor oriau cyfleus iawn

There are no good quality toilet & changing facilities. The toilets at bus station are functional, poorly maintained, lacking reasonable hand washing. Hand driers are often not working.

Floors are wet.

The toilets going up monk street are very good.

Market company- clean but closes at 3:30pm not open Sundays. Poorly signposted.

Train/Bus station limited hours.

C12 Rhowch fanylion am unrhyw gyfleusterau toiled neu newid o ansawdd gwael sydd

ar gael yng nghanol y dref neu bentref yr ydych yn ymweld ag ef gan amlaf.

Not aware of location of other public toilets.

Dim lle addas o gwbl

Bus station toilets used by drug takers. Not a pleasant environment. Feels unsafe

Not open early enough on weekends, closed early in the day and not open at all on Sundays or bank Holidays

C12 Rhowch fanylion am unrhyw gyfleusterau toiled neu newid o ansawdd gwael sydd

ar gael yng nghanol y dref neu bentref yr ydych yn ymweld ag ef gan amlaf.

N/A

None available

None available

Unsafe

Opposite Iceland toilets don't have changing facilities.

All of Porth, We could do with a supervised Toilet facility between 7am and 6 pm.

Ynyshir cenotaph

I have not got any young children but I do not think there are any changing facilities in either toilet.

Only toilets that are available are located in the Park which is not sufficient

As a transmale, pre-op, I feel uncomfortable to still have to use the women's toilets. A mixed gender toilet would be more practical for everyone. Also as a parent it would be more

practical to have a mixed gender toilet for when parents have to take their children of the opposite sex into the toilet with them, so no one has to feel uncomfortable.

The market has toilets which charge 20p entrance. They close at 3pm. They are very smelly. I don't know what the kid's changing facilities are like.

toilet by council office lack incontinence pad bin, toilet by bus stops has lock on outside so is unable to be used by those with radar key when locked, also lacks pad bin. I rarely change pads in town as facilities are inadequate

Park. Ok but not not great. Need a changing places facility.

The only provision I am aware of in Pontypridd is the market toilet which does have a changing place however as it is the only one the provision isn't great

Only one we have at Bute square needs to be opened earlier and stay open later

Public toilets in mountain Ash are always smelling disgusting and I only have to use them if I'm desperate. I'm a diabetic so public toilets are important.

There are none

The toilets and changing facilities in the public toilets by the park are cold, usually not very clean and smell.

None

There is one toilet that does not have changing facilities. This dwelling is in constant need of repair.

The men's and women's facilities are in different places and can prove inconvenient for people with disabilities.

Toiledau yn orsaf rheilffordd Pontypridd

There are no changing facilities for older children anywhere in rct as far as I'm aware. With two children, one age 7 the other 9, both in nappies it is impossible to change them on baby changing stands or to lift them onto high changing tables. And I won't change them on any toilet floor because they deserve better than that. If we are out and about and they soil we normally try and get straight home and cut our outing short of if that's not possible we have to take the car seats out of the back of the car. Love one of the children to sit in the front seat of the car then lay the other on the back seat to change them. This is not very nice for them in a public place and not nice in the rain and cold. It's just not acceptable that in 2018 there is no adult changing facilities widely available.

Rct tpulwts by bus station and monk street

Public toilets next to library - small and never see open, no disability/changing facilities accessible as far as I'm aware. Same for the public toilets 2 minutes away has the same issue. Both are small and never seem particularly clean but haven't used for a long time.

The Public toilets in Darran Park are disgusting

Automatic toilet on Tonypany Square has not opened on the two occasions I have tried it.

C12 Rhowch fanylion am unrhyw gyfleusterau toiled neu newid o ansawdd gwael sydd

ar gael yng nghanol y dref neu bentref yr ydych yn ymweld ag ef gan amlaf.

treorchy toilets outside close early

not using any

toilets over bridge from treorchy library not good

no seats no soap not looked after well

not enough public toilets in area unless you go into pubs etc

treorchy toilets don't always have soap

I don't know how people with young children cope outside the library in treorchy, paper on the floor paint peeling off no staff there now and not kept well

can be unclean

cleanliness issues and lack of soap

close too early approx. 6/7pm

needs correcting in treorchy location is away from the main but they are very old

the market toilets are poor general ambiance feels it affects tourism

market facilities hygiene issues
closure of facilities opposite train station is a big loss
poor issues with receiving key to access and lock facility
market facilities lack of cleanliness access issues with the key
very poor quality
nothing available when church hall or community centre is closed
hirwaun drug paraphernalia have been found behind toilets on floor antisocial behaviour
toilet rolls been thrown around becomes a meeting place for drug users
the facilities are limited out of normal trading hours public facilities by Talbot green bus
station have a
seedy reputation and I would choose not to use them
Bus station
I'm afraid to use the public toilets as they are used by drug users and drug dealers
Mardy park. Never open
As far as I am aware there are no other facilities
Bus station
Public toilets
Public toilets o. Monk street and at bus depot
There is little Public Toilets in Pontypridd Town Centre since your council decided to close
them only to rely on the private sector
High Street Pontypridd
Dim
Municipal Hall toilets are poor. Tiles are often dirty and quite often lack toilet rolls in each
cubicle.
All Ok apart from disabled provision. I wish to take issue with the disabled changing facilities.
They are totally inadequate. They are a pan in a big room. You need hoists and beds. I am
happy to help my name is XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX We are stuck in the 1950's/
Days in Taff st- nothing available. No signposting.

**C13 Ysgrifennwch enw'r atyniad neu'r parc yr ydych yn ymweld ag ef gan
amlaf neu wedi
ymweld ag ef yn fwyaf diweddar.**

Bronwydd Park.
Dydyn ddim yn mynd i unlle yn lleol. Does dim lle addas. Mae'n haws mynd i lefydd fel
Caerdydd neu
bellach hyd yn oed. Mae llefydd newid addas sef Changing Places ar gael yn rhwydd yng
Nghaerdydd
Abertawe a hyd yn oed yn Lloegr.
DARE COUNTRY PARK
Museum
Pontypridd park
Dare valley
Aberdare park
Folly Farm, Tenby
Folly farm
Ynyscynon road park no toilets available
Barry Sidings
Ynysangharad park
Aberdare Park
Pontypridd war memorial Park.
Ynysangharad Park
N/a however I do walk through ynysangharad park to get home from bus
Ynysangharad park.
Pontypridd Park

Treherbert
Caedrawnant in Mountain Ash
Ynysangharad Park
Ynysangharad Park, Pontypridd
Pontypridd park
Treherbert Park
Parc Ynysyngharad
Tynewydd park
Aberdare park
N/A
Darran Park
King Georges Park Tonypandy
Ponty Park
n/a
Treherbert park
park and dale theatre
park in cwmparc
Ynysangharad Park
barry sidings
ynysangharad park, pontypridd
Darren park

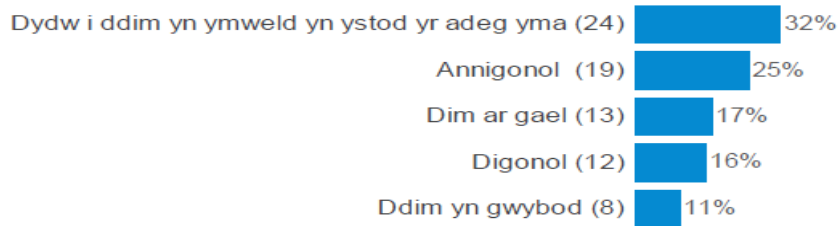
C13 Ysgrifennwch enw'r atyniad neu'r parc yr ydych yn ymweld ag ef gan amlaf neu wedi

ymweld ag ef yn fwyaf diweddar.

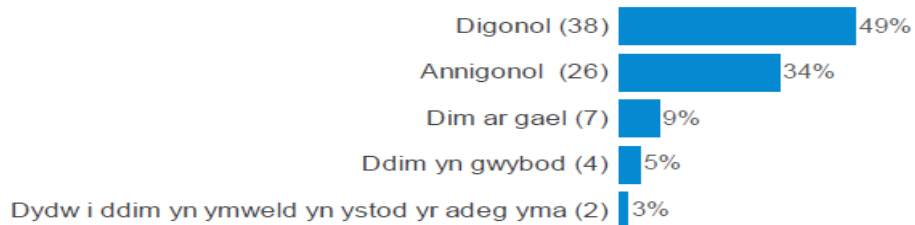
ynysangharad park
ysyangharad park
ynysangharad park
ynysangharad park
ynysangharad park
penygraig park
ynysangharad park
ynysangharad park
barry sidings
ynysangharad park
dyffryn gardens good toilets and dog friendly
Aberdare park
hirwaun
pontyclun park
Aberdare park
Aberdare
Dare Valley and Aberdare Park
Aberdare park
Aberdare Park
None
Hirwaun YMCA, Hirwaun Community centre
Ponty park
Barry sidings
Barry Sidings Park
Ynysyngharad park
None
Aberdare park
Aberdare park, country park
Ynysangharad Park which has toilet facilities not as many as once was there in the park

Ynysangharad park and lido
 Tyn y Bryn
 Ynysangharad Park
 Aberdare Park
 Ynysangharad Park
 Ynysangharad War Memorial

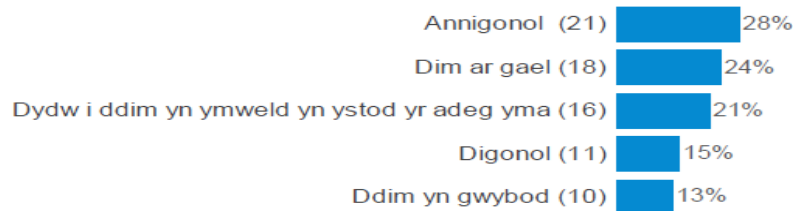
C14 Dydd Llun i ddydd Sadwrn (Ben bore (cyn 9am))

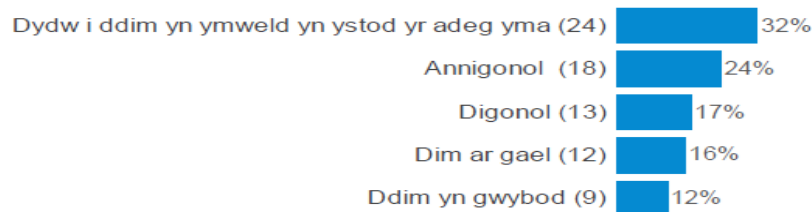
C14 Dydd Llun i ddydd Sadwrn (Yn ystod y dydd (rhwng 9am a 6pm))

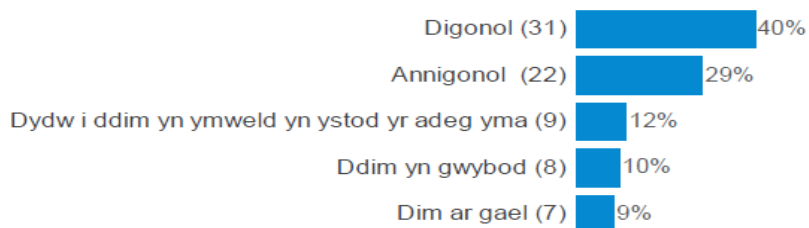
C14 Dydd Llun i ddydd Sadwrn (Gyda'r nos (ar ôl 6pm))

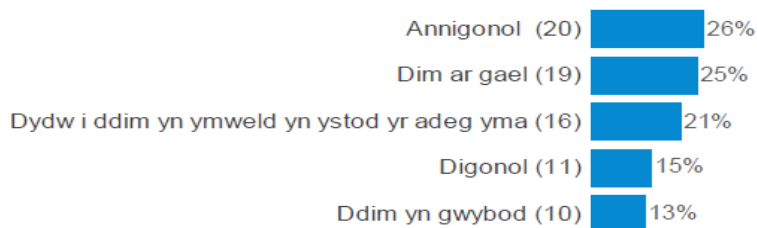
C15 Dydd Sul a Gwyliau Banc (Ben bore (cyn 9am))

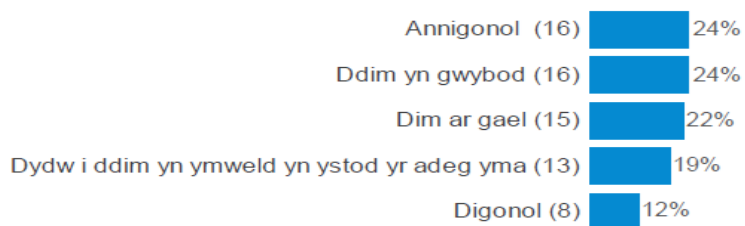
C15 Dydd Sul a Gwyliau Banc (Yn ystod y dydd (rhwng 9am a 6pm)

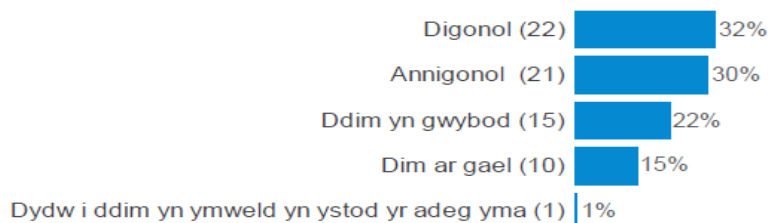
C15 Dydd Sul a Gwyliau Banc (Gyda'r nos (ar ôl 6pm))

C16 Dydd Llun i ddydd Sadwrn (Ben bore (cyn 9am))

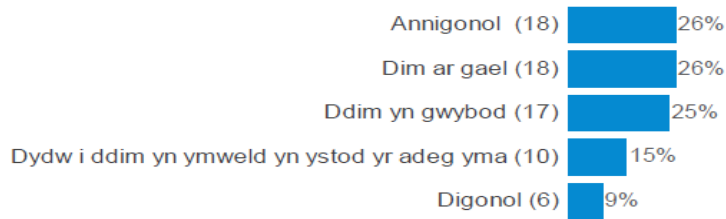

C16 Dydd Llun i ddydd Sadwrn (Yn ystod y dydd (rhwng 9am a 6pm)

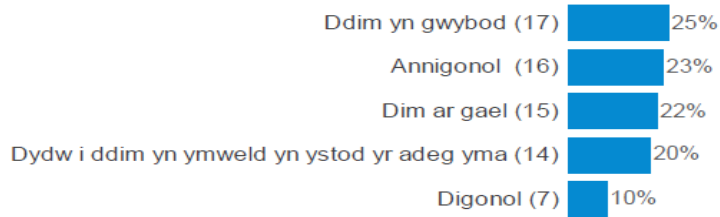

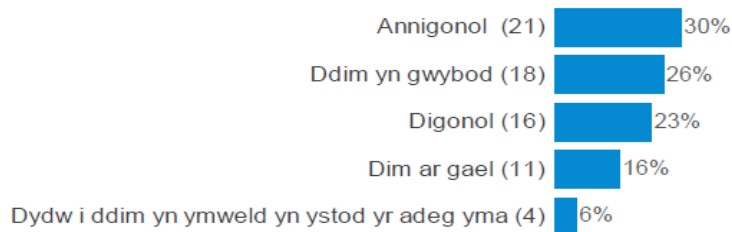
C16 Dydd Llun i ddydd Sadwrn (Gyda'r nos (ar ôl 6pm))

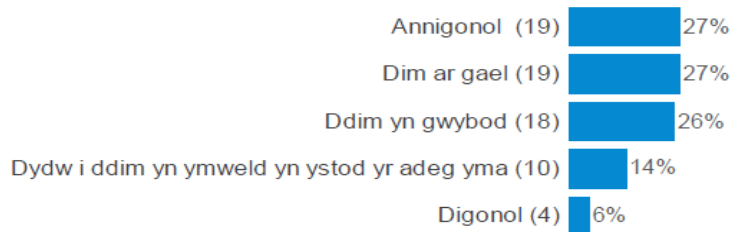
C17 Dydd Sul a Gwyliau Banc (Ben bore (cyn 9am))

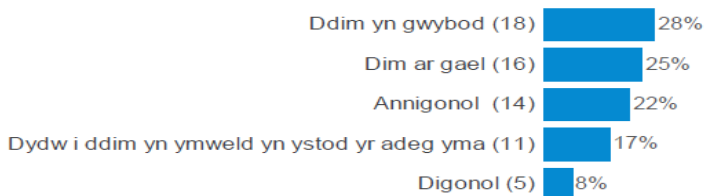
C17 Dydd Sul a Gwyliau Banc (Yn ystod y dydd (rhwng 9am a 6pm)

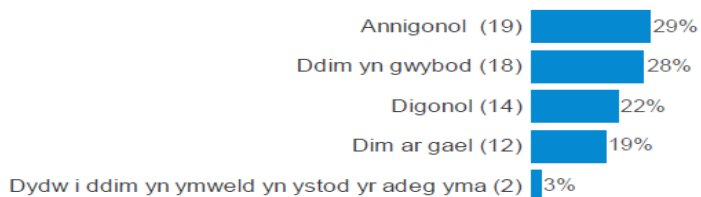
C17 Dydd Sul a Gwyliau Banc (Gyda'r nos (ar ôl 6pm))

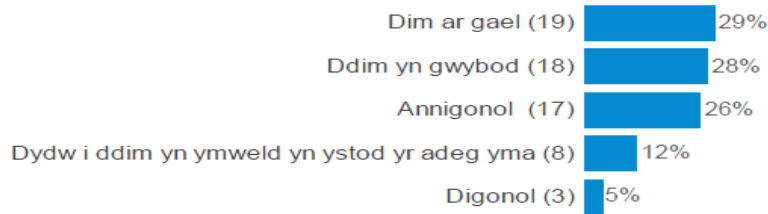
C18 Dydd Llun i ddydd Sadwrn (Ben bore (cyn 9am))

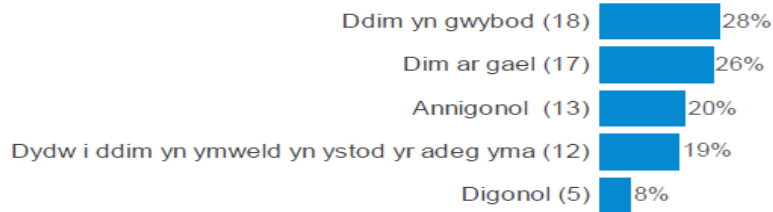
C18 Dydd Llun i ddydd Sadwrn (Yn ystod y dydd (rhwng 9am a 6pm)

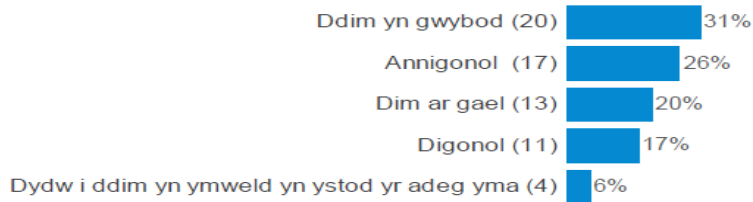
C18 Dydd Llun i ddydd Sadwrn (Gyda'r nos (ar ôl 6pm))

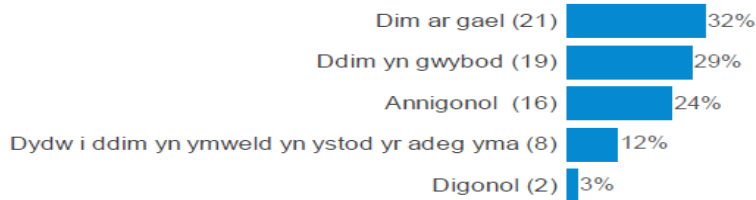
C19 Dydd Sul a Gwyliau Banc (Ben bore (cyn 9am))

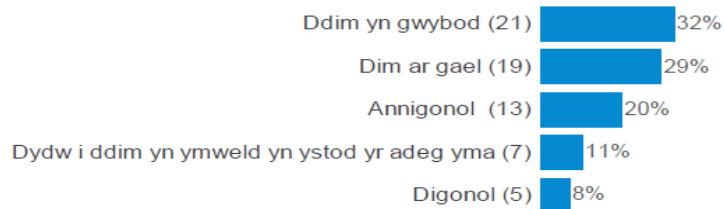
C19 Dydd Sul a Gwyliau Banc (Yn ystod y dydd (rhwng 9am a 6pm)

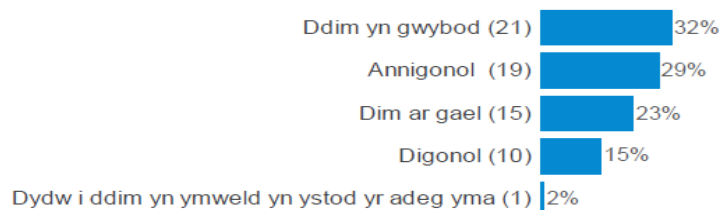
C19 Dydd Sul a Gwyliau Banc (Gyda'r nos (ar ôl 6pm))

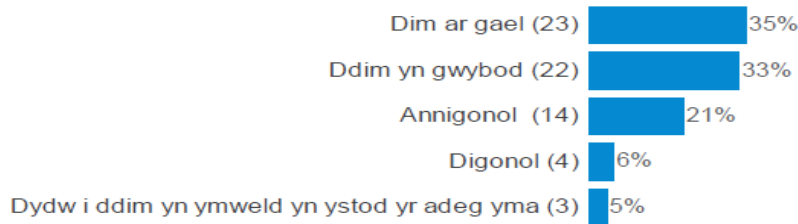
C20 Dydd Llun i ddydd Sadwrn (Ben bore (cyn 9am))

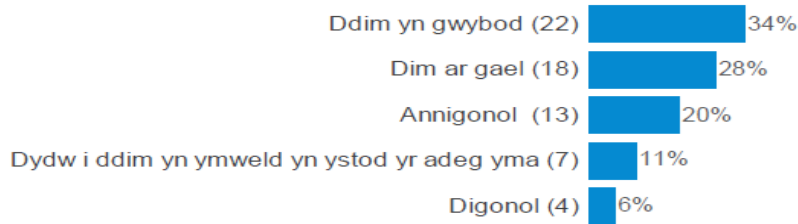
C20 Dydd Llun i ddydd Sadwrn (Yn ystod y dydd (rhwng 9am a 6pm)

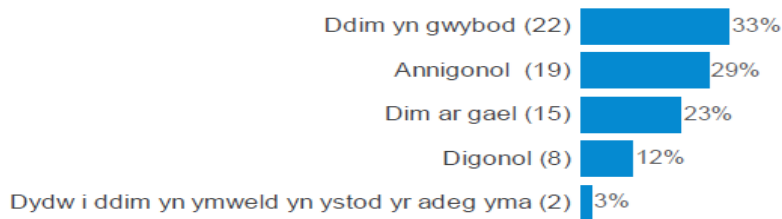
C20 Dydd Llun i ddydd Sadwrn (Gyda'r nos (ar ôl 6pm))

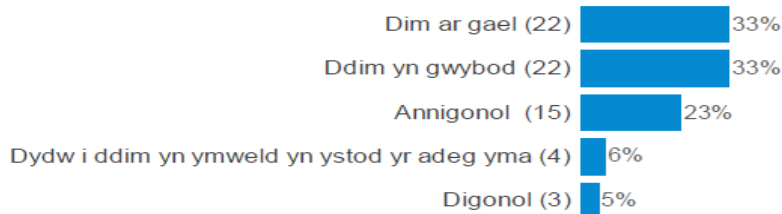
C21 Dydd Sul a Gwyliau Banc (Ben bore (cyn 9am))

C21 Dydd Sul a Gwyliau Banc (Yn ystod y dydd (rhwng 9am a 6pm)

C21 Dydd Sul a Gwyliau Banc (Gyda'r nos (ar ôl 6pm))

C22 Rhowch fanylion am unrhyw gyfleusterau o ansawdd da sydd ar gael yn yr atyniad neu'r parc yr ydych yn ymweld ag ef gan amlaf neu wedi ymweld ag ef fwyaf diweddar.

None - Unsure whether toilets in nearby pool are available for use by members of the public.

Dim yn RhCT

Good toilet provision at Dare country park during Café Cwtch opening times

Lift access and ramp external access

Dare valley is one of the best

Aberdare park toilets are available at park opening times only

Folly farm have good changing facilities for disabled children.

None

The café which is run by a Porth business man

None

The toilets are adequate and are kept to a reasonable standard but there is only one set of toilets by the lake although I understand the second set of toilets at the top of the park are being revitalised

As stated before

The toilets are OK but there is only one cubicle in the men's.

n/a

Using the toilet for myself only, they are adequate.

Although the new café in the park has facilities often it is not adequate for the amount of people who visit the park. The older toilets are not the most hygienic of provisions

None available at Treherbert park. Which reflects badly on the council

No toilet facilities

N.a.

There are no good facilities at Treherbert Park.

Toiledau ger Lido Pontypridd

Cafe is nice but expensive

N/A

None available

I am aware that facilities are available at the athletic field but not freely available to the general public at any time

nothing to complain about clean and smells nice

Toilets in ynysangharad Park always appear clean and tidy even on busy events days

good facilities in ynysangharad park

clean open

good facilities if maintained properly

good facilities at cafe

park toilets are good and clean

dyffryn has good facilities and I can take my dog in with me

the toilets at Aberdare park are adequate at one end of the park but not at the top of the park
pontyclun football club and pontyclun rugby club both have changing facilities but these are not available to the public

Don't know

The toilets, although old-fashioned and uncomfortable, serve their purpose.

Rhowch fanylion am unrhyw gyfleusterau o ansawdd da sydd ar gael yn yr atyniad neu'r parc yr ydych yn ymweld ag ef gan amlaf neu wedi ymweld ag ef fwyaf diweddar.

Private Café Toilets .

Not visited recently

They are situated mainly around the Lido

Toilets adjacent to children's play area

Y Ganolfan Hamdden yn rhan o'r parc, a'r ty Bach talu ddim yn bell

The toilets at the rear of café are reasonable BUT only available when café is open.

We are hoping for a complete upgrade soon. Also the top toilets near Park Lane will be open soon if corporate estates can pull their finger out. We have been waiting months I understand.

Lido excellent provision but only when open

C23 Rhowch fanylion am unrhyw gyfleusterau o ansawdd gwael sydd ar gael yn yr atyniad neu'r parc yr ydych yn ymweld ag ef gan amlaf neu wedi ymweld ag ef fwyaf diweddar.

Old public toilets locked and before that in poor state.

None that I recall

N/A

N/A

Some of the park equipment is worn

Public benches, Lake full of weeds, Road icy in winter for walkers.

Toilets are dirty

Toilets are basic but not sure if they have any changing facilities

Dirty toilets in poor state of repair

As stated before

n/a due to low expectation of facilities i tend to wait until I get home to change incontinence pads

When I used to use baby changing, these were only available in the park keepers hut which wasn't always manned. Not sure what it's like now. When I take my son to the park it's difficult. He goes into the mens, but I'm not sure he's safe in there. When I use the ladies, I leave him standing outside.

I'm never sure that he'll be there when I get out. If there was a disabled toilet we could go in together, but even then I wouldn't get any privacy.

See above

None available

No toilet facilities

Toilets are cold, unclean and smell.

N.a.

The toilet facility at Treherbert Park is appalling. It is 1 outside toilet that smells, is full of leaves and old fashioned.

Dim

N/A

none available

The Toilets in Ponty park are quite bad on times and are not properly cleaned or supplied with handwash and toilet paper

vandalised and not in good condition no signs for people to show which is which

poor only one available in the park

C23 Rhowch fanylion am unrhyw gyfleusterau o ansawdd gwael sydd ar gael yn yr

atyniad neu'r parc yr ydych yn ymweld ag ef gan amlaf neu wedi ymweld ag ef fwyaf

diweddar.

park toilets get busy and not cleaned sufficiently

dyfryn runs out of toilet roll regularly

toilets at the top of the park look awful and are in need of refurbishment I would not use them

no facilities in the park when building is closed

non available

Main toilet out of date, no soap dispenser, poor dryer. No changing facility. Disabled always locked.

Not enough toilets in Aberdare park, dirty, damaged and smelly

They are in need of modernisation and to be kept at a higher standard of hygiene

Don't know

baby and adult changing facilities are not good enough

As above

Those toilets that you closed

N/A

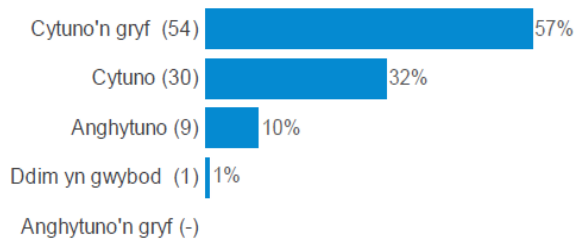
Dim

Toilets in Bowls Pavilion very poor.

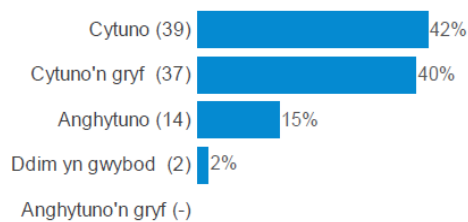
Please see my previous answer. The baby changing bed in the gents was destroyed.

Lack of availability - Very limited hours.

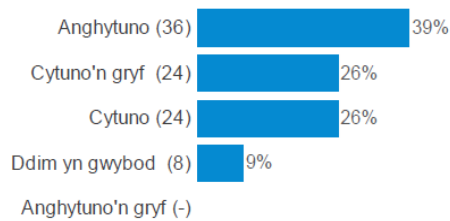
C24 Gan feddwl am fwrdeistref sirol Rhondda Cynon Taf yn ehangach, nodwch a ydych yn cytuno neu'n anghytuno â'r datganiadau canlynol: (Does dim digon o gyfleusterau

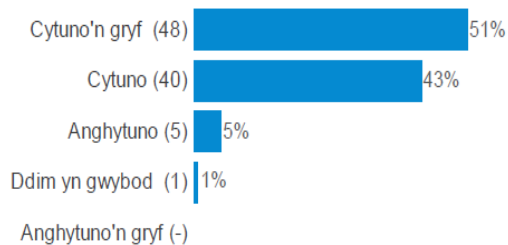
C24 Gan feddwl am fwrdeistref sirol Rhondda Cynon Taf yn ehangach, nodwch a ydych yn cytuno neu'n anghytuno â'r datganiadau canlynol: (Dydy lleoliad y cyfleusterau ddim yn gyfleus)

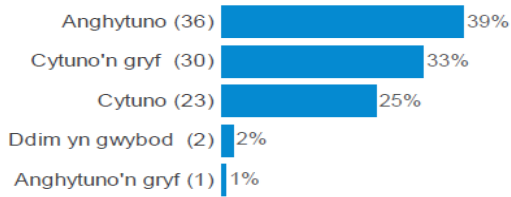
C24 Gan feddwl am fwrdeistref sirol Rhondda Cynon Taf yn ehangach, nodwch a ydych yn cytuno neu'n anghytuno â'r datganiadau canlynol: (Dydy lleoliad y cyfleusterau ddim yn ddiogel)

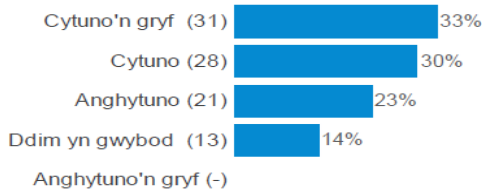
C24 Gan feddwl am fwrdeistref sirol Rhondda Cynon Taf yn ehangach, nodwch a ydych yn cytuno neu'n anghytuno â'r datganiadau canlynol: (Does dim digon o wybodaeth am ble mae'r cyfleusterau wedi'u lleoli)

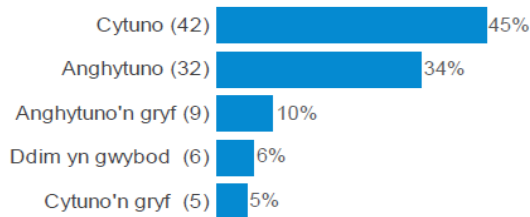
C24 Gan feddwl am fwrdeistref sirol Rhondda Cynon Taf yn ehangach, nodwch a ydych yn cytuno neu'n anghytuno â'r datganiadau canlynol: (Mae diffyg cyfleusterau wedi fy atal rhag ymweld â rhai lleoliadau)

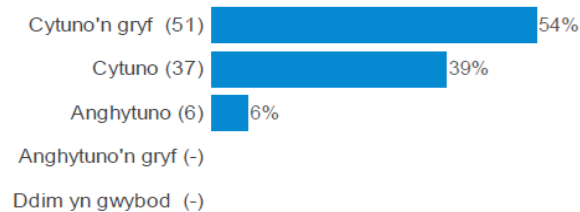
C24 Gan feddwl am fwrdeistref sirol Rhondda Cynon Taf yn ehangach, nodwch a ydych yn cytuno neu'n anghytuno â'r datganiadau canlynol: (Dydy'r cyfleusterau ddim ar agor ar yr adegau rwyf eu hangen)

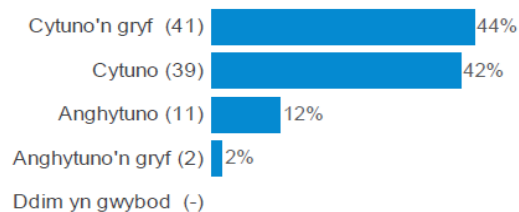
C24 Gan feddwl am fwrdeistref sirol Rhondda Cynon Taf yn ehangach, nodwch a ydych yn cytuno neu'n anghytuno â'r datganiadau canlynol: (Mae glendid y cyfleusterau yn dda'n gyffredinol)

C24 Gan feddwl am fwrdeistref sirol Rhondda Cynon Taf yn ehangach, nodwch a ydych yn cytuno neu'n anghytuno â'r datganiadau canlynol: (Dylai defnyddio toiledau fod yn rhad ac am ddim)

C24 Gan feddwl am fwrdeistref sirol Rhondda Cynon Taf yn ehangach, nodwch a ydych yn cytuno neu'n anghytuno â'r datganiadau canlynol: (Dydw i ddim yn hoffi defnyddio toiledau mewn siopau neu fwytai oherwydd rwy'n teimlo bod angen i mi brynu rhywbeth)

C25 Rhowch fanylion am unrhyw faterion penodol am y ddarpariaeth o gyfleusterau

toileid neu newid ym mwrdeistref sirol Rhondda Cynon Taf.

Dylair cyngor ystyried sawl man changing places. Mae person anabl yn gallu bod o unrhyw oedran.

Sut fasech chi yn hoffi newid cewyn eich plentyn ar lawr budur. Plentyn sydd methu gwneud dim byd

iddi hi ei hun ac yn llwyr ddibynu ar rhiant neu ofalwyr iw helpu. Mae angen lle diogel gyda cyfarpar

pwrpasol arbennig ar gyfer symud person. Mainc sydd yn codi fyny ac i lawr. Edrychwch am changing

places ar y we. Mae hyd yn oed amgueddfa Sain Ffagan Amgueddfa parc cathays ac canolfan

milenniwn a hyd yn oed yn canifan ymwelwyr y cynulliad8 gydar fath lefydd. Felly yn anffodus fel teulu

dydyn ni ddim yn gallu gwario amser ar stepen drws. Mae hawl gan bawb fynd am dro. Mae hawl gan

bawb i gael eu trin gyda urddas.

Monk Street toilets have been revamped, but often have been vandalised with no toilet paper and with the paper holder stolen.

None

None available

There are far too little in tonypany the ones you can pay for by tonypany job centre are never working

Because the conveniences are not manned they are being vandalised because there is no deterrent.

C25 Rhowch fanylion am unrhyw faterion penodol am y ddarpariaeth o gyfleusterau

toileid neu newid ym mwrdeistref sirol Rhondda Cynon Taf.

A lot of the public toilets I have come across tend to be run down, paint peeling off the walls and the locks on the doors don't work. The toilets in Darren park, Ferndale are really bad, the taps don't even work, the walls are disgusting and they also smell really bad. You can smell the toilets from the astro turf some days.

Ponty town centre is busy and there is only one toilet. This charges 20p entrance and closes at 3pm. I know elderly and disabled people who don't visit the town centre due to the lack of facilities.

incontinence pad bins in all disabled toilets, where possible toilets should have changing area suitable for older child/adult in disabled toilets, better signposting of where toilets exist and level of facilities

available in toilets. Provision of gender neutral toilet spaces with single access to make area more accessible to those who are gender non-conforming or trans individuals who do not feel comfortable using facilities of their gender due to risk of confrontation and who obviously should not be forced to use toilets of gender assigned at birth. Gender neutral facilities would also be safer for single families where child is older but of different gender than parent. provision of sanitary bins in male toilets for use by trans males

In Pontypridd town and park, there needs to be signposts. When you get to one you need to be sure it is open, and clean and safe. There also needs to be baby changing available for men and women.

Also good quality toilets for those with disabilities.

My husband is disabled and one of his issues are that he needs to access toilet facilities to enable him to use a toilet and catheterise. He no longer goes to Pontypridd because the disabled toilet is closed

and there is no where else to go. He will only go to outlets because they will have the available toilet facilities. I feel we should invest in better toilet provisions in Pontypridd if we are serious in investing in increasing the footfall of local people and visitors. We need to ensure that there are adequate facilities to encourage a diverse range of people to shop, dine and visit places such as the park.

None open early or stay open late this I believe reflects badly on the council. However, ask for volunteers to open them early and close late with the council providing staff to clean them during the daytime.

Just not enough

Abercynon needs a public toilet instead of the Superloo which never seems to work

Toilets should be open as early as possible and closed as late as possible especially during the summer months. They should be visited regularly and replenished with paper regularly.

The key for the disabled toilet should be kept locally and a notice stating where the key is located should be placed on

the the door.

Mae angen ail agor y toiledau ger Ty Sardis.

Just aren't enough.

There's never toilet paper in the ones in aberdare park and the taps don't always work and the

handyer hardly ever works. Disabled and baby changing facilities are disgusting there and I wouldn't change a child in there.

N/A

Pontypridd Town Centre sadly lacking in facilities

Mainly that the toilets aren't clean and that there aren't enough of them located around RCT in Cardiff they have an abundance of facilities within a reasonable location to the shops

elderly people need toilets shortage of toilets in treorchy one by stag then bridgend square in pentre closing them all the griffin pentre hill gone

many toilets are locked at random times more disabled facilities needed

not a complaint - could add a 20p charge and use that money to maintain and clean it

why is disabled toilet locked a lot bustation padlock

they can feel unsafe depending on time of day

C25 Rhowch fanylion am unrhyw faterion penodol am y ddarpariaeth o gyfleusterau

toiled neu newid ym mwrdeistref sirol Rhondda Cynon Taf.

concerned the tourists coming into the town with no signs

young people feel intimidated using public toilets especially when on their own

would like facility opposite sardis house to be reopened

problem in ponty library people expect to use staffs private facilities but staff have to clean cleanliness and not enough provisions

loss of facilities opposite train station is an issue general lack of disabled facilities for those who cant walk far to open up facilities in libraries to public and in public buildings

more disabled facilities required

lack of facilities does not encourage people to visit town centres

will not use toilets in hirwaun because of drug users

nothing available no facilities between hirwaun and penderyn

see question 12

Top of aberdare Park toilets closed permanently but new sign indicates they are open! Could cause some difficulties

There are no public changing places in Rhondda cynon taf

Never open

Need to be more accessible. Hirwaun toilets do not have disabled or baby changing

facilities. Lack of toilet paper. Hand dryer doesn't work. Very cold in winter. Not open all day

Of find used needles, dirty, lack of toilet paper.

Baby changing facilities are inadequate. Toilets are too old-fashioned.

There is none in the town centre

Could there be a sign out up in shops or restaurants to say public toilet available

To adopt a policy of closing toilets particularly in Town Centres you are sending the elderly and disabled people out of towns and into large out of town stores. That is not good news for our town centre shops who are struggling to compete in the modern world of internet shopping sites. You are well aware of that statement you need to provide quality free Public Toilets because surveys in the past in Pontypridd over toilets got a poor response from the private sector. We should not have to creep into cafe's or Public House which you have to whether or not buy something in order to use the toilet facilities. Hope you can rethink current policies on toilets because it used to be a service.

Toilets need to be cleaned daily. Toilet rolls and liquid hand soap topped up daily. Hand driers in good working order or paper hand towels provided.

Disabled facilities not available. RCT are well behind other areas. I have been told a thousand 'changing places' in the UK and only 1 in RCT and that is in Asda Tonypanydy. The busy town centre. Taff St has no provision once market is shut and bus station early. Urgently need in centre for evenings in particular.

C26 Beth fyddai'r ffordd orau i chi ddarganfod ble mae'r cyfleusterau toiledau a newid agosaf wedi eu lleoli pan fyddwch chi allan?

Sticer neu boster sy'n cael ei arddangos yn ffenestr yr eiddo ble maen nhw ar gael (56) 64%

Ap ar fy ffôn symudol (16) 18%

Mewn rhyw ffordd arall (16) 18%

Nodwch

Y ddau uchod a gwefan. Cyfryngau cymdeithasol.

Clear Pointing Signs at strategic areas such as Victoria Square

Sign posted

Sign posts in prominent locations could arrangements are made for use of toilets in pubs cafes etc

a street sign.

A toilet map which could be displayed in town and converted to an app as well

Adequate signage would be great Not everyone has access to a mobile phone

Just going and buying something from a cafe to use their loo.

Facebook, Twitter, posters, RCT website and all available media.

Arwyddion yng nghanol y dre

Road signposts

Clear street signs

Stickers and posters and also signs directing you in main areas like train stations car parks etc

a map showing the area with the location of facilities

put in local paper

Signposts

minimum size and colour that stands out

and an app on the phone

and app

and app

educating shoppers on where facilities are so they can support visitors

signs to direct you to toilets

signs directing you to toilets

signs to direct you to nearest toilet
a sign post route
and an app
Government website
Good old fashioned sign posts
Rctcbc website, app on phone
Clear signage
Arwyddion gwybodaeth
Facebook etc
Both of the above options
Both of the above

C27 Os ydych yn teimlo bod eich ymateb i'r arolwg hwn wedi'i ddylanwadu (yn gadarnhaol neu'n negyddol) oherwydd unrhyw un o'r canlynol: eich tarddiad ethnig, rhyw, oed, statws priodasol, cyfeiriadedd rhywiol, anabledd, ailbennu rhywedd, cred neu ddiffyg cred, defnydd o'r iaith Gymraeg, iaith Arwyddion Prydain neu ieithoedd eraill, cenedligrwydd neu gyfrifoldeb dros ddibynnyddion, rhowch fanylion isod.

Gender - Female. No option of urinal and at times may require toilets due the need to change/access sanitary items.

What an useless, irrelevant question. This is PC gone mad

Dementia friendly environments should be available to all

N/A

N/A

Gender-reassignment and a parent

gender identity - genderqueer, disability -mobility and continence issues, parent of trans child, single

parenthood (no less of issue due to age of child)

My son has learning disabilities. He is now age 13 and it's awkward for him to come into the ladies with me. Up until aged around 9 he wore nappies and was too big for baby changing facilities. We have a radar key but don't tend to carry it around. When we are out and he needs to go, I don't have much time to find somewhere. This limits where I go. Eg, I stopped going to Barry Sidings when I was led to believe the toilets were closed. We can't take a risk.

Disability and age

No I believe the council should provide facilities for the general public 7 days a week.

I am diabetic so sometimes need toilet facilities urgently

No none of the above.

A family member is disabled and requires the use of a wheelchair. Almost all toilets for disabled aren't big enough for wheelchairs. Hoists are also required as they grow to be adults.

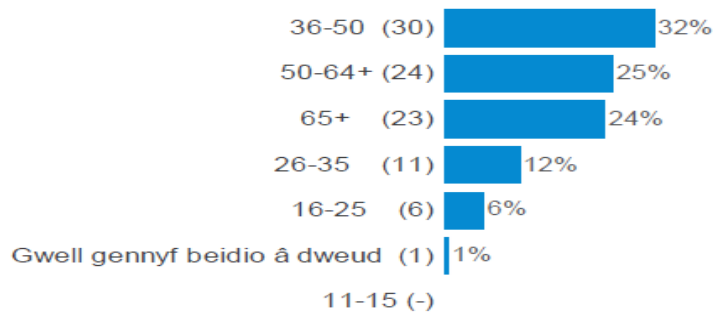
No

n/a

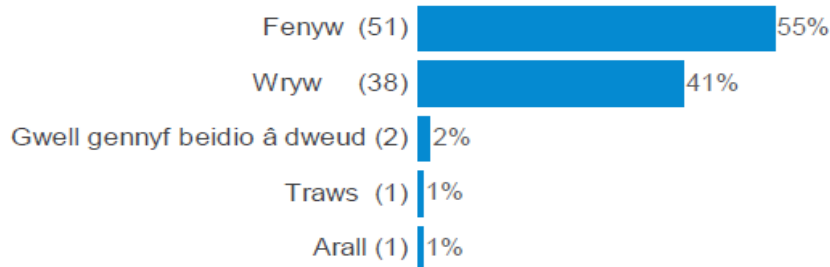
No

None at all

C28 Rwy'n

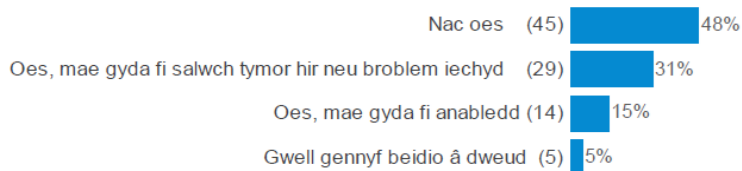
C29 Rwy'n

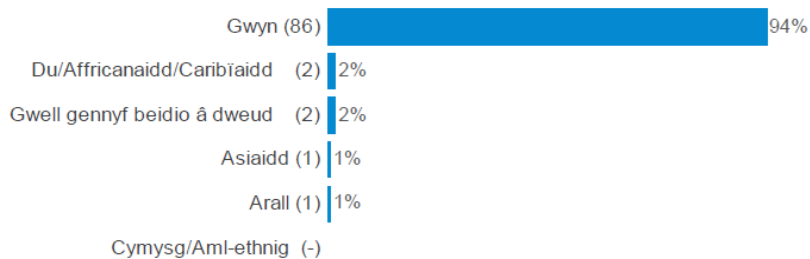
Nodwch

gender non-conforming (genderqueer)

C30 A oes gyda chi anabledd, salwch tymor hir neu broblem iechyd? (Dewiswch bob un sy'n berthnasol)

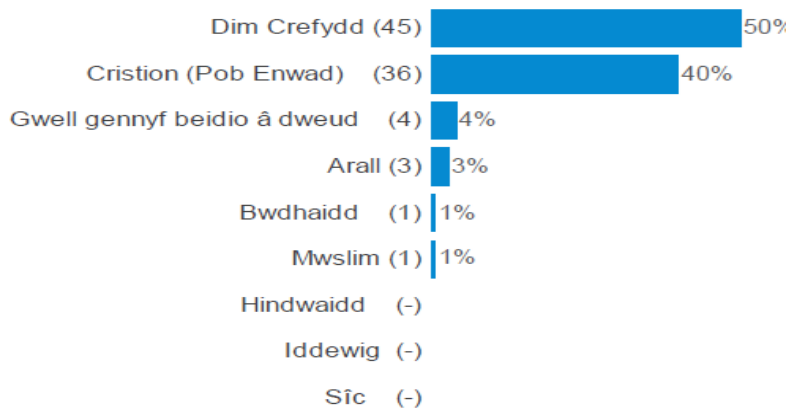
C31 Beth yw eich ethnigrwydd? (Dewiswch un yn unig)

Nodwch

What is the relevance of this question to toilet requirements. Cease this PC madness
Why is this relevant??

C32 Beth yw eich crefydd neu gred? (Dewiswch un yn unig)

Nodwch

Again what is the relevance of this question

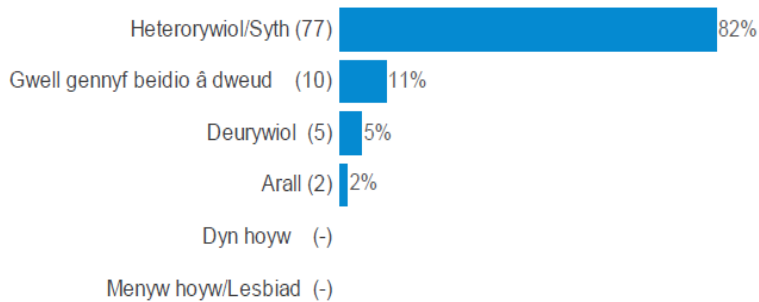
Secular Buddhist

pagan

Why is this relevant??

Spiritualist

C33 Beth yw eich cyfeiriadedd rhywiol? (Dewiswch un yn unig)

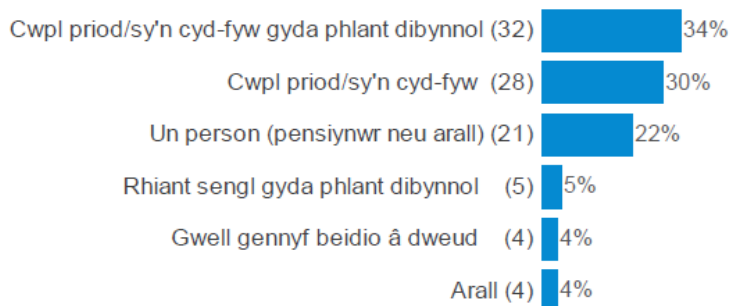

Nodwch

Normal bloke with normal biological desires

Why is this relevant??

C34 Cartref (Dewiswch un yn unig)

Nodwch

lives at home with nan and carer

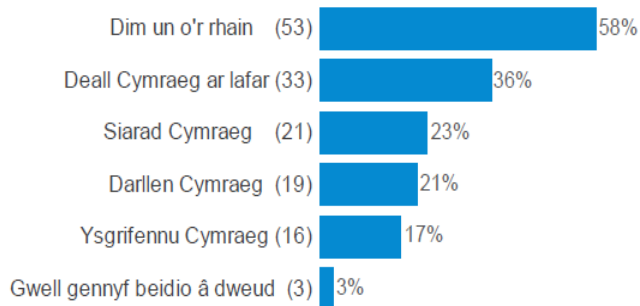
with family

lives with family

inlaws live with us

my teenagers live with me mostly

C35 Ydych yn gallu deall, siarad, darllen neu ysgrifennu yn Gymraeg? (Dewiswch bob un sy'n berthnasol)

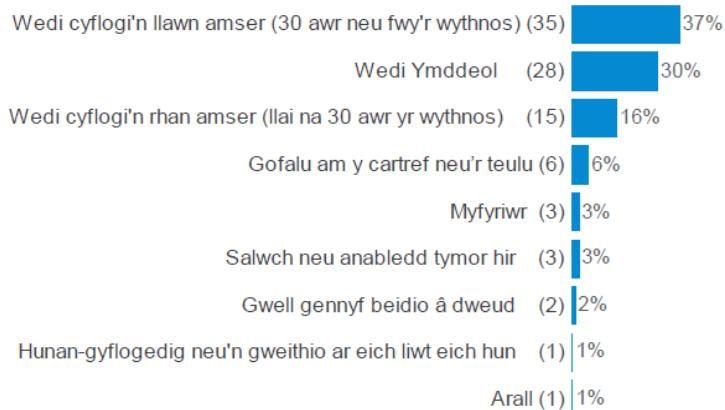
Nodwch

At a beginner level.
Partial

C36 Beth yw eich prif iaith? (Dewiswch un yn unig)

C37 Statws Cyflogaeth (Dewiswch un yn unig)

Nodwch

Rhan amser ac yn gofalu am aelod o'r teulu
I don't know why this is important

C38 Cod Post

- CF40 2XX
- CF72 9FZ
- CF44 0TQ
- CF39 0EY
- CF44 7PA
- CF44 8NF

CF38 2LG
CF39 9YA
CF40 2NS
CF39 9YA
CF37 5RT
CF44 8HW
CF37 2LT
CF43 3ND
CF37 4LE
CF37 1LS
CF37 1NW
CF37 1JD
CF42 5BG
CF45 4AN
CF45 4TR
CF37 2RU
CF39 9UU
CF42 5HB
CF37 5PQ
CF38 1HR
CF44 8TT
CF42 6LU
CF40 1BY
CF42 6TB
CF40 2DA
CF42 5RE
CF41 7SG
CF42 5PR
CF42 5HA
CF42 6LD
CF42 6NY
CF39 9SA
CF37 2NY
CF42 5LT
CF42 5BT
CF43 4RD
CF38 1DE
CF37 5NW
CF37 4PY
CF37 4NF
CF39 9TH
CF38 1PX
CF37 4PS
CF41 7HQ
CF40 1HN
CF37 1NB
CF40 2NE
CF37 1EN
CF37 1BS
CF37 4DU
CF37 1SZ
CF37 3NY
CF37 5BN
CF38 2TP
CF44 9PD

CF44 9NZ
CF44 9SL
CF44 9JP
CF44 9QG
SA11 5PB
CF43 3NS
CF38 1UQ
CF37 1EW
CF37 4NE
CF44 9SW
CF44 8EY
CF44 6ED
CF37 4PQ
CF39 8PH
CF34 4PS
CF44 9PY
CF37 1TQ
CF37 2EL

Atodiad 4 – Canlyniadau'r Ymgynghoriad Cyhoeddus

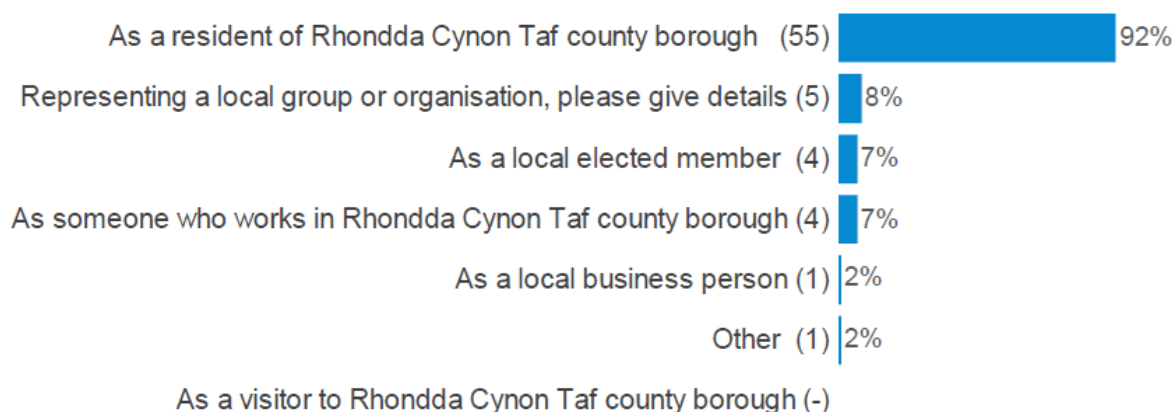
Ymgynghoriad – Strategaeth Toiledau Lleol

Cafodd yr adroddiad yma ei lunio ar 30/04/19. Cwblhaodd 60 o atebwyr yr holiadur yma.

Mae'r adroddiad yma wedi cael ei hidlo i ddangos atebion 'Pob Atebwr'.

Mae'r siartiau canlynol wedi'u cyfyngu i'r 12 prif god. Mae rhestri wedi'u cyfyngu i'r 100 rhes ddiweddaraf.

Q1 Please indicate your interest in this consultation: (Please select all that apply)

Other:

asperations

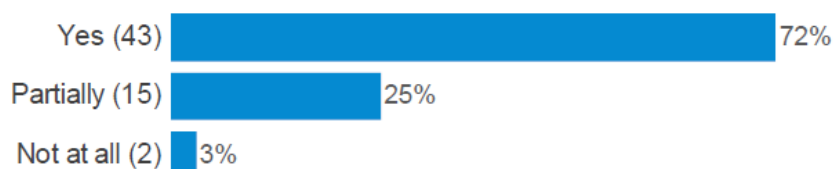
A member of a number of groups, one being 50+

Running community and those who enjoy life outdoors

Your Pontypridd Business Improvement District

member of Taff Ely 50+ forum, citizens Cymru, Mu. OAP group

Q2 Do you feel that the strategy provides clear information to help understand why the actions proposed in the strategy are necessary?

If partially or 'not at all' please tell us why:

Lack of clear information

From the survey Pontypridd is the most visited town in Rhondda Cynon Taf, yet has only one set of free public toilets, its better than none, but not adequate for town this size. If we are to make the most of Pontypridd new developments and make it an attractive place to come to shop, visit and do business then basic facilities like toilets, baby changing and disabled toilets and changing are a must.

I am of the opinion that public conveniences should be provided by the borough council. Local businesses and other concerns cannot be expected to provide these facilities especially for disabled people. The residents of the borough pay their council taxes and should expect these facilities to be provided for the well-being and health of all living in the borough.

I have only seen anything about this on-line, perhaps the people more likely to need the facilities are not able to access this information

Q3 Do you agree with the actions under Objective 1 to enhance and maximise the use of existing facilities?

If partially or 'not at all' please tell us why:

There needs to be more public toilet facilities besides updating existing ones

If private business grant the use of their toilets what problems could they have regarding disabled access and hygiene?

Needs to be enhanced

DONT BELIEVE THERE ARE ENOUGH PUBLIC TOILETS IN RCT

Current facilities are either closed OR close early. Café facilities do not always like use of their toilets without being a customer. Plus facilities need updating.

A number of facilities no longer exist

Why should local business/ private sector end up covering the cost of providing toilets with the costs involved with the money they already pay to the council

The provision of baby changing facilities is not always a good option as disabled toilets are designed to accommodate the needs of disabled people not for changing babies. The use of some baby changing equipment would be detrimental to a disabled person if it restricts the amount of room and access in the disabled toilet. Therefore some disabled toilets would not be suitable for this dual purpose and should be separate.

There does not seem to be a plan to increase the opening hours of existing public toilets.

There should be improved opening times for the toilets in Pontypridd town centre – 8am-6pm Monday- Saturday for the bus station toilets. In addition the Sardis Road toilets should be re-opened and have them open 8am-6pm Monday-Saturday too or alternatively provide new permanent public toilets at this end of the town centre. In addition in seeking to improve awareness and information on public toilets, as well as information online there should be better physical signage to existing public toilets in Pontypridd town centre The toilet logo sticker on council run buildings and other businesses is a good idea and needs to be promoted well

Q4 Do you agree with the actions under Objective 2 to promote additional, appropriate and accessible facilities?

If partially or 'not at all' please tell us why:

Toilets open at night could become used by drug users and be unsafe and vandalised
As stated above.

All very well using local council offices when most are only open 9-5 Monday-Friday what about people out in towns on the weekends or evenings

As responded to for Objective 1. The provision of baby changing facilities is not always a good option as disabled toilets are designed to accommodate the needs of disabled people not for changing babies. The use of some baby changing equipment would be detrimental to a disabled person if it restricts the amount of room and access in the disabled toilet. Therefore some disabled toilets would not be suitable for this dual purpose and should be separate.

It is good that there is willingness to explore the provision of additional public toilets and as highlighted above, additional permanent toilets at the top end of Taff Street and close to the train station should be provided - that are open from 8am and also open late to improve safety and reduce pollution of the environment at night time and to support the night time economy in Pontypridd. The objective to improve toilet provision close to night time gathering points is good and is particularly relevant in Pontypridd as highlighted above. However as detailed, permanent toilet provision in the town centre for the night time should be provided rather than only during a few times in the year.

Q5 If you think that there is anything missing from the objectives and supporting actions, please tell us:

no

I think it has been covered but there is great concern about changing facilities for handicapped adults and older children

More facilities need to be made available, far to many towns and villages lack this basic facilities

Both these objectives are good, as I am part of an ageing population I understand the need for toilet facilities to be made available where they are most needed.

Possible use of social media to ensure members of the public gain access to availability on toilets immediately, instead of having to wait on website updates.

More facilities for young mothers and babies, plus people with disabilities. Current areas very poor and few.

Working with what is currently available is important, there are many 3rd sector organisations that allow access to toilets this could be mapped and also help to ensure they are accessible and also if they are damaged could be provided.

Pontypridd library does not have a toilet for public use only a staff toilet

Look at remunerating local restaurants, bars, shops and cafes to allow members of the public to use their toilet facilities.

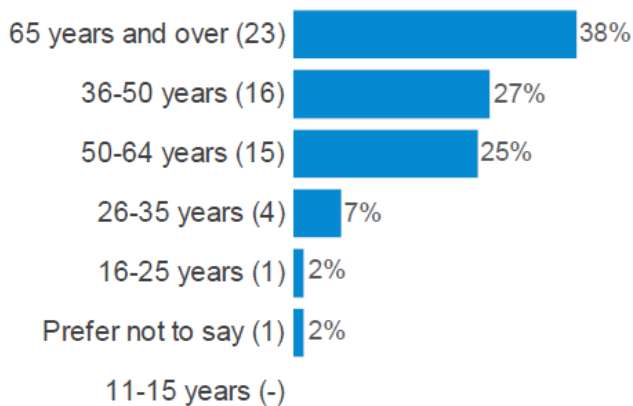
Normally in disabled toilets assistance alarms are installed for individuals requiring help/assistance.

Are these alarms registered to a central location for monitoring/assistance purposes? How would a disabled person receive the help they need if the toilet was in a more remote location where there were few people around?

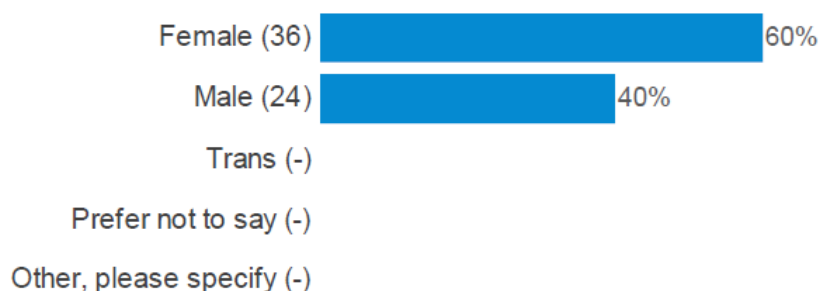
Q6 If you feel that your response to this survey has been influenced (positively or negatively) because of any of the following: your ethnic origin, gender, age, marital status, sexual orientation, disability, gender reassignment, religious beliefs or non-belief, use of Welsh language, BSL or other languages, nationality or responsibility for any dependents, please give details:

no
No.

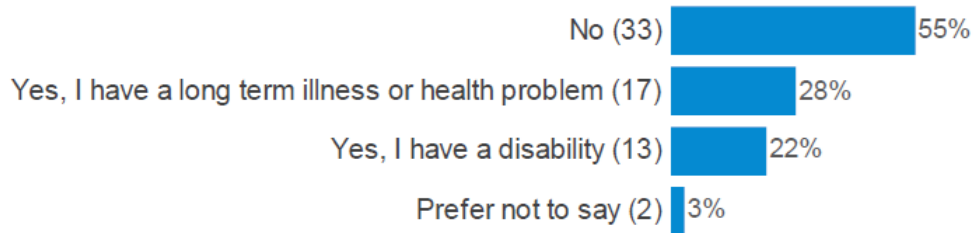
Q7 I am aged:

Q8 I am:

Q9 Do you have a disability, long-term illness or health problem? (Please select all that apply)

Q10 Postcode:

CF426RT
CF453TN
CF42 6PB
CF44 9NG
cf37 5rg
Cf37 1jl
Cf39 9uu
CF449UG
CF45 4TR
Cf38 1hr
CF44 8RS
Cf40 1BY
CF425HB
CF44 6LH
CF399TE
Cf37 5pu
CF44 6PP
CF40 2QD
CF44 7LT
Cf38
cf373bd
CF 44 6LT
Cf372pu
cf390nd
CF72 8RY
CF39 9TS
cf37 2aa
CF37 4LP
Cf37 5rt
CF37 2RF
CF37 5AR
CF41 7RD
Cf37 1bz
Cr37
cf45 4tg
CF37 1QJ
CF37 2RA

CF39 9tp
CF45
CF42 6EE
CF399SA
CF39 0EY
Cf44
CF38 1NL
CF37 2RS
CF44 6ET
CF38 1DQ